

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, AUGUST – RUGSĖJO 5, 2013 • Vol. CIV Nr. 104 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-04-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Netradicinė kelionė
į Pabaltijį – 7 psl.

Sostinės interjerų
paslaptys– 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Dž. G. Barysaitės nuotr.

Pirmokų pasai – JAV gyvenantiems lietuvių vaikams

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė naujų mokslo metų proga įteikė pirmokų pasus Washingtone aštuonmetės Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos pirmaklasiams.

„Labai džiaugiuosi, kad Lietuva yra ir čia. Šis dokumentas tai dar kartą patvirtina. Nepamirškite savo šaknų ir kalbos bei žinokite, kad Lietuva visada jūsų laukia“, – įteikusi pasus sakė šalies vadovė.

Pasak Prezidentės, rugsėjo 1-oji yra prasminga vilčių kupina šventė, klojanti pamatą mūsų visų ateičiai. Todėl sveikindama naujų mokslo metų pradžios proga, šalies vadovė visiems palinkėjo ne tik išlikti lietuviais, bet ir visada nešiotis Lietuvą širdy.

Į Jungtines Amerikos Valstijas atvykusi Lietuvos vadovė atvežė 350 pirmoko pasų.

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla Washingtone buvo įkurta 1960 metais. Mokyklą lanko vaikai nuo 2 iki 14 metų. Šiuo metu čia mokosi daugiau nei 100 mokinių.

Prezidento spaudos tarnyba

Seime paminėtas palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo 20-metis

Vilnius (ELTA) – Rugsėjo 4 d. Seime Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir Seimo kanceliarijos organizuota konferencija paminėtas popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje 20-metis.

Vienintelis mūsų šalį aplankęs popiežius – palaimintasis Jonas Paulius II, Lietuvoje viešėjo 1993 m. rugsėjo 4–8 dienomis, pirmąją savo vizito dieną Šventasis Tėvas aplankė Seimo rūmus.

Minint šį istorinį vizitą renginio dalyviams perskaitytas Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimas, svečius pasveikino Seimo valdybos sudarytos darbo grupės, parengusios parlamentinių popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo minėjimo renginių programą, vadovas, Seimo pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius.

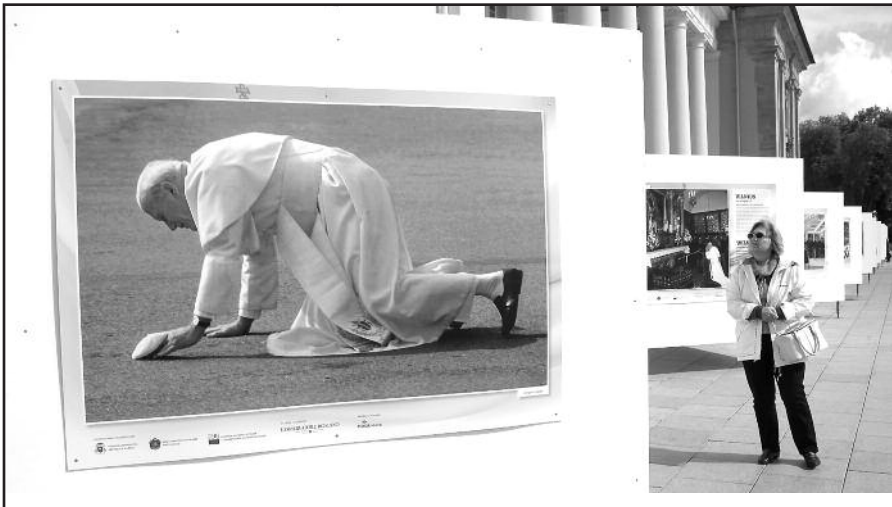
Pranešimus skaitė arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Jono Pauliaus II biografas George Weigel, filosofas, buvęs Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Vytautas Ališauskas ir signataras, buvęs ambasadorius prie Šventojo Sosto, Europos Parlamento narys Algirdas Saudargas.

Pasak arkivyskupo metropolito S. Tamkevičiaus, popiežius Jonas Paulius II nuo pat pontifikato pradžios reiškė solidarumą „tylinčiajai Bažnyčiai“ Rytų Europos kraštuose, kur tikėjimas buvo persekiojamas ar varžomas.

„Per savo inauguracijos iškilmes popiežius Jonas Paulius II tarė sveiki-

nimo žodį lietuviškai: ‘Mano nuoširdus sveikinimas broliams lietuviams. Būkite laimingi ir ištikimi Kristui’; ir tokiu būdu pasiuntė mums labai reikalingą ir brangią žinią – esame neužmiršti. Ši žinia spaudos metais buvo tarsi gaivaus oro dvelktelėjimas žmogui, uždarytam į tvankią kalėjimo kamerą”, – sakė S. Tamkevičius.

Seimo Vitražo galerijoje atverta apaštališkosios kelionės fotokronika „Nebijokite! Atverkite duris Kristui!” Ekspozicijoje – Šventojo Tėvo kelionės po Lietuvą vaizdai, užfiksuoti popiežiaus fotografo Arturo Mari, Šventąjį Tėvą su Lietuva siejančios nuotraukos, suderintos su ištraukomis iš Popiežiaus kalbų, pasakytų apsilankymo Lietuvoje metu.

D. Labučio (ELTA) nuotr.

Mokslas jaunystėje – rašymas ant akmens, senatvėje – rašymas ant smėlio – Talmudas

Susitikimas Baltuosiuose rūmuose: liudininko pastabos

ROSSETA VINGEVIČIŪTĖ-WILBUR

Rugpjūčio 31 d. sukako dvidešimt metų, kai paskutinis Sovietų armijos kareivis išžygiavo iš Lietuvos. Dvi dienas prieš tai Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su savo Baltijos kolegomis – Latvijos Prezidentu Andris Berzins ir Estijos valstybės vadovu Toomas Hendrik Ilves sėdėjo Baltuosiuose rūmuose šalia JAV Prezidento Barack Obama prieš dešimtis televizijos kamerų ir reporterių. Jų buvo tiek, kad neaukštai Lietuvos Prezidentūros fotografei Džojai Barysaitei buvo išties nelengva įamžinti istorines akimirkas. JAV ir kitų šalių žiniasklaida laukė Prezidento B. Obama pasisakymo dėl veiksmų. Tai buvo istorinis įvykis. Po susitikimo buvo išplatinti oficialūs pranešimai, patvirtinantys ilgalaikę JAV ir Baltijos valstybių partnerystę ir ambicingus planus ateičiai, kuriuos mūsų laikraščio skaitytojai turbūt jau skaitė. Šį kartą norėčiau pasidalyti išpūdziais iš Prezidentų susitikimo Baltuosiuose rūmuose.

Nemažai apžvalgininkų teigė, jog Sirijos tema visiškai užgožė pirmąjį per aštuonerius metus JAV – Baltijos šalių viršūnių susitikimą, kita vertus, D. Grybauskaitė buvo Barack Obama kairėje, JAV Prezidentui darant pareiškimą dėl cheminio ginklo panaudojimo Sirijoje ir dėl jo pasiryžimo duoti atkirtį.

Kai „Fox News“ vyriausiajam korespondentui Ed Henry pasakiau, jog esu lietuvis, ir gal tai nebuvo pati geriausia diena Lietuvos Prezidentei susitikti su B. Obama, patyręs žurnalistas atsakė, jog tai kaip tik išeis į naudą, nes Lietuva bus minima šimtus kartų tą dieną pasaulio žiniasklaidos reportažuose. Reikia pripažinti, jog Ed Henry buvo teisus

tik iš dalies.

Turbūt visos pasaulio TV naujienų laidos parodė Barack Obama sakantį, jog JAV nacionalinio saugumo interesas yra neleisti, jog būtų pažeidinėjamos tarptautinės normos, draudžiančios cheminio ginklo naudojimą. Ir milijonai žiūrovų matė Lietuvos Prezidentę D. Grybauskaitę pritariaми žiūrinčią į savo kolegą.

Deja, mažai kas matė ES Tarybai pirmininkaujančios Lietuvos vadovę Baltųjų rūmų Rožių sode, teigiančią, jog cheminių ginklų naudojimas prieš žmones yra neleistinas, o tie, kurie jį naudoja, turi būti patraukti atsakomybėn. Kai D. Grybauskaitės paklausiau, ar B. Obama prašė kelti Sirijos klausimą Europoje, ji man atsakė, kad kalbėdama apie atsakomybę už cheminio ginklo panaudojimą, ji kalbėjo ne tik savo, ne tik Lietuvos, bet ir Europos vardu. Kaip ta atsakomybė pasireikš, parodys laikas.

Beje, Baltuosiuose rūmuose dirbantys žurnalistai puikiai suprato angliškai kalbėjusią D. Grybauskaitę ir JAV ilgai gyvenusį bei čia mokslus baigusį Estijos Prezidentą T. H. Ilves, o Latvijos Prezidento vienas reporteris paklausė, kodėl susitikimas

JAV Prezidentas ir viceprezidentas įdėmiai klausėsi D. Grybauskaitės.

Straipsnio autorės nuotr.

praėjo blogai, mat, nesuprato jo pareiškimo po susitikimo. A. Berzins, palyginti su jo kolegomis, elgėsi lyg būtų ne savo vietoje, ir buvo matyti, kad B. Obama atidžiai klausėsi, bet vargu ar suprato latvių vadovo įžanginį žodį.

JAV Prezidentui buvo keblu ištarti Latvijos ir Lietuvos Prezidentų pavardes, dar daugiau vargo su lietuviškomis ir latviškomis pavardėmis turėjo Baltųjų rūmų apsaugos darbuotojai.

Bet kad ir kokios skirtingos būtų mūsų pavardės bei kalbos, praėjusio penktadienio susitikimas Baltuosiuose rūmuose parodė, jog JAV ir Baltijos šalis yra kartu. □

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Ar čia LIETUVOS ISTORIJA, ar tikrai „LIETUVOS ISTORIJA“?

DONATAS JANUTA

Praeitais metais Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos (URM) užsakymu išleista „Lietuvos istorija“. Šiais metais, taip pat URM užsakymu ir jai finansuojant, pasirodė tos knygos vertimas į anglų ir penkias kitas užsienio kalbas. Siekiant pristatyti Lietuvą visam pasauliui, šių vertimų egzemplioriai jau išsiuntinėti Lietuvos ambasadoms ir konsulatams.

Taip amerikiečiai, prancūzai, vokiečiai ir kiti, paskaityę knygą, sužinos ir kartu su mumis galės pasidžiaugti, kad 1944 metų vasarą Sovietų kariškiai išlaisvino Lietuvą: *In the summer of 1944 Soviet military forces liberated Lithuania from Nazi Germany*, ir kad 50-ies metų Sovietų Rusijos – „didžiojo brolio“ – okupacija praturtino lietuvių: *Lithuanians learned the Russian language well and directly benefited from the great achievements of Russian culture*. Taip pat sužinos, pasiskolinant Ryto Vaičiulio žodžius, kad iki pat 1920-ųjų ar 1922 metų Lietuvos ūkininkai, vietoj to, kad naudotų mėšlą kaip trąšą, nuleisdavo jį į kanalizaciją.

Knygos autoriai – keturi: Lietuvos edukologijos universiteto dėstytojas istorikas dr. Mindaugas Tamošaitis ir trys buvę istorikai, dabar pasirinkę kitas karjeras – Lietuvos televizijos žvaigždė Alfredas Bumblauskas, politikas/diplomatas Alfonsas Eidintas ir politinis komentatorius Antanas Kulakauskas.

Pagal Tamošaičio viršuje cituojamus teigimus, mes, lietuviai, turėtume padėkoti už atneštą „Stalino saulę“ ir 50 metų trukusią sovietų okupaciją. Ar tam pritaria knygos redaktorius Eidintas ir kiti autoriai, šioje knygoje stoja petys į petį su Tamošaičiu? Jeigu ne, tai kaip galėjo tokius teigimus praleisti?

Kodėl Bumblauskas mano, kad kiekvienas svetimtautis pasaulyje yra girdėjęs apie Živinbudą ir Dausprungą, ir kad, vien paminėjus jų vardus, prancūzui ar vokiečiui viskas aišku? Nė nekalbant apie svetimtaučius, kiek iš mūsų, lietuvių, galime pasakyti, kas tokie Živinbudas ir Dausprungas buvo? Ir kodėl knygos anglų kalbos vertimas dažnai toks netaisyklingas ir griozdiškas, lyg tai būtų dia-

logas iš kino filmo „Borat“? Ar tuo sąmoningai norima Lietuvą išjuokti prieš visą pasaulį?

Po knygos pasirodymo Lietuvoje autoriai kartais vadinami „keturiais komunarais“, ir jų suklijuotą „Lietuvos istoriją“ siūlyta nuleisti į tą minėtą, anksčiau ūkininkų naudotą kanalizaciją. Bet URM nutarė knygą išversti į šešias užsienio kalbas, taip praturtinant ir kitų šalių kanalizacijos sistemas. Ką visa tai reiškia?

Keturi komunarai buvo Lietuvos komunistų dogmos, sovietmečio valstybinės tikybos „šventieji“. Tai keturi Maskvai pavaldūs komunistų veikėjai, apkalinti valstybės perversmo rengimu, nuteisti karo lauko teismo ir sušaudyti Kaune 1926 m. gruodžio 27 d.

Anglų kalba pasaulyje tapo beveik tarptautinė ir daugiausiai vartojama, tad pažvelkime kartu į „Lietuvos istorijos“ turinį ir jos angliškąjį variantą. Knygos įžangoje skaitome: *We salute the reader, as he turns the pages of our nation's extraordinary (there is no other) history. (...) As you devour the contents of this book with your eyes (...) you will become living witnesses and guards of the history of Lithuania*.

Iš pat pradžios svetimtaučiu saliotuojama (ar esame karo rikiuotėje?) ir sakoma, kad jis tą knygą ne skaitys, bet, kaip koks plėšrus gyvūnas, suės („devour“). Knygos vertimas apskritai labai prastas. Daug kur parinkti ne tik netinkami žodžiai, bet vertėjas, versdamas pažodžiui, visiškai nesupranta idiomatinių anglų kalbos savitumų. Kai kurie sakiniai ir paragrafai suklijuoti lyg bemokslio ir be-

„Lietuvos istorijos“ autoriai: Antanas Kulakauskas, Mindaugas Tamošaitis, Alfonsas Eidintas ir Alfredas Bumblauskas.

URM nuotr.

raščio, ir iš viso yra mažai suprantami. Klaidingų faktų ir nuostabių išvadų knygoje irgi netrūksta.

Ir kokio atsiliepimo iš svetimtaučių galime tikėtis pasigirdami, kad visa mūsų istorija yra išimtinai nepaprasta („extraordinary – there is no other“). Išimtinai? Palyginus su kurios kitos valstybės? Ar tikrai įmanoma įtikinti anglą, prancūzą, vokiečių ar amerikietį, kad, palyginus su jų kraštų istorija, mūsų yra šaunesnė?

Kai Lietuvos istorija pristatoma lietuviams, skatinant mus pasididžiuoti savo praeitimi, išaukštinantys žodžiai yra suprantami. Bet svetimtaučiu tai atrodo lyg tuščias pasigyrimas, tinkamas propagandiniam pamfletui, o ne rimtai istorijos knygai. Tokių svetimtaučiams nepriimtinių žodžių knygoje yra per daug. Apskritai knygos tonas visiškai nepritaikytas svetimtaučiams.

Nukelta į 13 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Rudenėja. Vaikai grįžta į mokyklas, studentai – į universitetus, o tėveliams baigiasi atostogos. Lituanistinės mokyklos kviečia į atvirų durų dienas, o lauko renginius pamažu keičia renginiai po stogu. Renginių šį rugsėjį rytų pakrantėje – gausu.

Lietuvai šį pusmetį pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai, Lietuvos ambasada Washington, DC ir Lietuvos garbės konsulė Pennsylvania Krista Bard ruošia daugiau nei tuziną lietuviškų renginių Pennsylvania valstijoje. Dalį jų pristatome šiame numeryje, o kitus renginius pristatysime artimiausiu metu.

Rytų pakrantėje šiomet sužibo nauja kino režisūros žvaigždutė. Bostone kino režisūrą studijuojanti Gabrielė Urbonaitė šį pavasarį Lietuvoje pelnė „Sidabrinės gervės“ apdovanojimą. Prasidedant naujiems mokslo metams, Gabrielė dalijasi savo kūrybinėmis įžvalgomis ir idėjomis su „Draugo“ skaitytojais.

Vinco Krėvės lituanistinė mokykla kviečia į atvirų durų dieną

Vinco Krėvės lituanistinė mokykla rugsėjo 8 dieną, 9 val. ryte kviečia į atvirų durų dieną su daug naujų įspūdžių ir staigmenų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks vaikų darželis, paruošiamoji klasė („kindergarten“) ir 1–8 klasės. Pamokos ir užsiėmimai vyks Šv. Andriejaus lietuvių parapijos patalpose (19-ta ir Wallace Street, Philadelphia, PA 19130), sekmadieniais nuo 9 val. r. iki 1 val. p. p. Smulkesnę informaciją rasite tinklalapyje: <http://www.phillylac.org/VK/nuostatai.htm>.

Pennsylvania LB info

A. Kazickienės lituanistinė mokykla kviečia į mokslo metų pradžios šventę

Sekmadienį, rugsėjo 8 dieną, vyks A. Kazickienės lituanistinės mokyklos (AKLM) mokslo metų pradžios šventė – „Drąsūs. Stiprūs. Vikrūs“. Dalyviai laukiami Red Creek Park, Hampton Bays, NY nuo 10:30 val. r. iki 2:30 val. p. p. su sportine apranga ir bateliais.

Šventėje ketina svečiuotis LR generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas, jo žmona Vytė ir šuo Bekė. Vyks estafetės ir iliuzionisto iš Lietuvos Roko Bernatonio pasirodymas.

AKLM visus susirinkusius vaišins dešrelėmis, o dalyviai skatinami atsinešti užkandžių ir gaivių gėrimų pasidalinti su visais.

Organizatoriai ragina atsivesti šeimos narius, gimines, draugus ir kaimynus bei primena nevēluoti – leidimo naudotis parko teritorija laikas yra ribotas.

Parko adresas: 100 Old Riverhead Rd, Hampton Bays, NY 11946 (65N išvažiavimas iš 27 (Sunrise Hwy), sukite į pirmą gatvę dešinėje Old Riverhead Rd., pravažinę Jackson Ave, kairėje sukite į parko teritoriją).

AKLM info

Gabrielė Urbonaitė: „Labiausiai pasikliauju intuicija“

20-ies metų kino režisierė Gabrielė Urbonaitė pastaruoju metu sulaukė daug dėmesio ir pripažinimo dėl „Sidabrinę gervę 2013“ pelniusio jos trumpametražio filmo „Plaukikė“. Gabrielė jau antrus metus studijuoja kino režisūrą Emerson koledže, Bostone. Kviečiu „Draugo“ skaitytojus susipažinti su jauna talentinga kino režisiere, kuri laikinai gyvena ir kuria JAV.

– Miela, Gabriele, dažniausiai klausinėjama apie praeitį, profesijos pasirinkimo istoriją, vaikystę, buvusių studijų patirtį. Šiame pokalbyje labiau norėčiau kreipti žvilgsnį į ateitį, idėjas ir jų įgyvendinimo sąlygas bei būtinybę. Papasakok kaip Tave kūrybiškai įkvepia Bostonas, studijos Emerson koledže? Kaip jautiesi gyvendama ir studijuodama čia?

– Studijos ir miestas man tikrai patinka. Įkvepia žmonių iš įvairių šalių, kultūrų įvairovė, tuo Bostonas tikrai skiriasi nuo Vilniaus. Man patinka ir tai, kad jis nėra toks „išfilnuotas“ kaip Paryžius ar New Yorkas. Atvažiavusi čia susidūriau su imigranto tapatybės problema, kurią norėčiau nagrinėti savo kituose filmuose.

– Kokias matai imigranto tapatybės problemas?

– Manau, dažniausiai sutinkama ir man aktualiausia problema galėčiau apibūdinti taip: kai esu čia, Amerikoje, jaučiu, kad esu iš kitos kultūros, kad anglų kalba nėra mano gimtoji ir pan. Tačiau į Lietuvą taip pat grįžtu pasikeitusi, pamačiusi daugiau pasaulio ir į daugelį dalykų žiūriu kritiškiau.

– Ar esi kur daugiau keliavusi Naujosios Anglijos žemėje?

– Taip, esu keliavusi po Massachusetts valstiją, labai patinka lankytis Cape Cod, bet taip pat labai norėčiau nuvažiuoti ir toliau New Yorko, nes kol kas nepasitaikė proga.

– Ar planuoji per ateinančius mokslo metus atsidėti daugiau mokslams, ar nusimato daug papildomų kūrybinių projektų (nesusijusių su koledžu), filmavimų?

– Koledže laukia darbai su 16 mm kino juosta, taip pat toliau rašysiu savo pirmą pilnametražį scenarijų, o tolesnių konkrečių planų neturiu.

– Ar jau turi išgvildenusi idėją šiam scenarijui?

– Taip, pamatai jau yra. Tai istorija apie artimus draugus Bostone, kurie vieno vakarėlio metu sužino vienas kito slapčiausias paslaptis.

– Papasakok apie tiesiogines režisieriaus atsakomybes: ar visiems kino režisieriams būtina kurti scenarijus ir mokytis montažo? Ar tai priklauso nuo režisieriaus pasirinkimo? Kokios disciplinos yra būtinos studijuojant kino režisūrą?

– Man atrodo, labai sunku yra bendrai apie tai šnekėti, juk kiekvienas žmogus renkasi savo kelią. Kino istorijoje yra labai daug režisierių, kurie net nestudijavo kino specialybės, tačiau sukaupė kitokios gy-

Gabrielė Urbonaitė žavisi kinu, kaip menų sin-teze. S. Prakapaitės nuotr.

venimiškos patirties, iš kurios ir gimsta filmai. O studijuojant kino mokykloje, man asmeniškai labai svarbu ir įdomu išmokti techninius dalykus, kad vėliau žinojau, ko tikėtis ir reikalausti iš žmonių, su kuriais dirbsiu. Iš kitos pusės, yra daugybė režisierių, kurie patys nėra šio ir nemontuoja, tačiau artimai bendradarbiauja su scenaristais, montuotojais.

– Kuo Tave žavi kinas? Kodėl manai, kad kinas gali paversti pasaulį geresniu – esi taip sakiusi viename savo pokalbyje?

– Kinas mane žavi tuo, kad tai yra menų sintezė. Juk kiną mes ne tik matome, bet ir girdime. O geras kinas, kaip ir gera knyga, palieka erdvės vaizduotei.

Dažnai susimąstau, kad filmų kūrimas yra gana savanaudiškas užsiėmimas, o kiekvienas režisierius yra

šiek tiek egocentrikas. O kad sumažinčiau savigraužą, kad užsiminėju savanaudiškais, gyvybiškai nereikalingais dalykais, siekiu savo filmais padaryti bent mažą pokytį pasaulyje – priversti žiūrovą susimąstyti ar *kvestijonuoti* (laikyti abejotinu, ginčyti, kelti abejonių – red.) tam tikrą problemą.

– Kokių problemų analizė Tave traukia labiausiai? Kodėl?

– Jaunų žmonių, mano bendramyžių, problemos: baimė dėl ateities ar nesėkmės šiuolaikinėje visuomenėje, kurioje iš tavęs pastoviai reikalaujama rezultatų. Taip pat viena labiausiai mane jaudinančių problemų – socialinė nelygybė, ypač aktuali JAV.

– Kokį meną labiausiai gretintum su kinu?

– Galbūt muziką, nes gera muzika man sugriebia širdį panašiai kaip geras kinas.

– Kaip manai, ar kinas turėtų atspindėti realybę ar ją praplėsti?

– Dažnai galvoju, ar man artimesni yra grynai realistiški filmai, ar tokie, kuriuose sukuriami ištisi pasauliai. Manau, kad abiem atvejais gerame filme veikia personažai, su kuriais žiūrovai gali susitapatinti. Net jei tai elfai, jie turi žmogiškų savybių, stiprybių ir silpnybių. Manau, kad visokio kino reikia, juk žiūrovai yra labai įvairūs.

– Kino žanras labai sintezinis, reikalaujantis daug finansavimo ir bendradarbiavimo su kitų specialybių žmonėmis. Kaip planuoji viską derinti: finansų paiešką, vadovavimą kūrybinei grupei ir filmavimams, scenarijų rašymą ir kitas režisieriaus atsakomybes?

– Kinas yra komandinė veikla, viena pagrindinių režisieriaus užduočių – surinkti gerą komandą, o ją surinkus atsakomybės pasiskirsto.

– Kaip manai, kokie asmenybės bruožai yra būtini kino režisieriui?

– Užsispyrimas siekti savo tikslo nepaisant visų kliūčių kelyje ir sugebėjimas įtikinti kitus žmones savo idėjos, vizijos stiprumu.

Jauna režisierė Gabrielė Urbonaitė (viduryje) sukasi kūrybinėje virtuvėje – su bendradarbiais aptaria trumpametražio filmo „Plaukikė“ reklamą.

Gabrielė (antra iš kairės) 2013 m. „Sidabrinėse gervėse“ buvo apdovanota už geriausią trumpametražį filmą. Iš kairės: operatorius Saulius Lukoševičius, aktorė Eglė Valadkevičiūtė ir prodiuseris Justinas Piliponis.

Asmeninio archyvo nuotr.

– Gyvenai Paryžiuje. Dabar gyveni Bostone. Kokiose šalyse dar norėtum kurti, filmuoti, režisuoti? Ar yra mylimiausias kraštas, kuriame planuoji įgyvendinti artimiausias/tolimiausias kūrybines idėjas?

– Man labai patinka keliauti ir pasitaikius galimybei, tikrai nepraleisčiau progos filmuoti svetimoje šalyje. Mylimiausias kraštas visada, ko gero, liks Lietuva, bet filmuoti norėčiau ir labiausiai nuo mūsų šalies nutolusioje Naujojoje Zelandijoje.

– Kokios keliavimo formos tau labiausiai prie širdies?

– Paskutiniu metu turbūt dažniausiai tenka keliauti lėktuvu. Iš tiesų, man labai patinka oro uostai, bet ilgos kelionės ir laiko zonų keitimas kiek vargina. Atsimenu, kad vaikystėje plaukiau į Švediją keltu ir tai man labai patiko. Taip pat norėčiau pervizuoti Ameriką nameliu ant ratų – tokia kiek banali svajonė...

– Kaip manai, kas sąlygoja menininko kūrybos bei karjeros pasisekimą?

– Užsispyrimas, meilė procesui, kantrybė ir, kas jau užduota klausime, sėkmė. Kartais net keista pasidaro, kai pagalvoju, kiek daug ji iš tiesų lemia.

– Kokių šalių žmonės tave supa koldže? Kokie santykiai su kitais lietuvičiais, studijuojančiais Bostone?

– Supa daugiausia amerikiečiai, tačiau taip pat turiu draugų iš Taivano, Vokietijos, Čekijos. O su kitais lietuviais susitinkame lietuvių klubo kavinėje savaitgaliais. Galėt ir daugiau jų čia būti (šypsosi).

– Ar jautiesi artima kitų šalių tautinėms problemoms? Ar kitataučiai draugai atveria naujų tematikų ir problemų?

– Tikrai taip. Bendraujant su užsieniečiais ne tik sužinau daug naujų dalykų, atrandu kultūrinių skirtumų ir panašumų, bet taip pat pasitikrinu, kiek universalios ir aktualios yra mano idėjos kitiems.

– Kokį išskirtum savęs, kaip režisierės, išskirtinį bruožą kūrybos darbe ar pačiam procese?

– Čia jau reikėtų klausti žmonių, su kuriais dirbau. Pačiai sunku save įsivertinti. Sakyčiau, nesu iš tų racionalių režisierių, kurie apskaičiuoja kiekvieną kadra – labiau pasikliauju intuicija. Dar man labai patinka montuoti. Montažinėje stengiuosi pamiršti scenarijaus rašymą ir darbą aikštelėje, kad galėčiau eksperimentuoti su turima medžiaga, kartais net apkeičiant scenas vietomis ir pan.

– Kur ir kaip žmonės gali pamatyti tavo filmą „Plaukikė“?

– Ką tik Lietuvoje pasibaigė vasaros festivalis „Sidabrinės gervės naktys“, kurio metu su „Plaukike“ keliavome po Lietuvą. Artimiausiu metu filmas bus rodomas Kauno kino festivalyje, vėliau Prancūzijoje Bresto kino festivalyje, o iš JAV festivalių dar laukiame atsakymų.

– Dėkoju už atsakymus ir sėkmės kūrybinuose gervių skrydžiuose!

Kalbino
Simona Smirnova

Kino mėgėjams – lietuviškų filmų savaitgalis

Pennsylvania Lietuvių namai (Lithuanian Music Hall Association – LMHA) rugsėjo 14–15 dienomis organizuoja lietuviškų filmų savaitgalį.

Kino gurmanai galės mėgautis dviem filmais (su angliškais subtitrais): „Balkonas“ (The Balcony), 2008 metais Giedrės Beinoriūtės trumpametraže drama ir antruoju filmu – „Miegančių drugelių tvirtovė“ (The Fortress of Sleeping Butterflies), 2012 metų režisieriaus Algimanto Puipos drama.

Žiūrovai galės įsigyti įvairių užkandžių: spragėsių, dešrelių, picos bei lietuviško alaus. Pennsylvania Lietuvių namai įsikūrę 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia.

Tikslų filmų laiką ir daugiau informacijos galima rasti internete: <http://lithuanianmha.org/event/lithuanian-film-festival-0915/> arba telefonu – 215-739- 4831.

LMHA info

Gintarė Jautakaitė rugsėjį koncertuos Massachusetts

Gintarė Jautakaitė, krikščinio balso dainininkė, Amerikos lietuviams bene labiausiai pažįstama savo sukurta daina „Viešpaties Ielija“, rugsėjo viduryje koncertuos Bostono apylinkės lietuviams.

Kurianti ir gyvenanti Maine valstijoje kartu su vyru Keith ir atžalomis Jason, Marty ir Elizabeth, Gintarė yra viena ryškiausių lietuvių dainuojamosios poezijos žvaigždžių. Atlikėja, panirusi į darbus tarp Anglijos ir New Yorko, juokauja, kad dažnai yra „pakibusi ore“. Šalia įvairių muzikos projektų, Gintarė kartu su mažąja dukrele šiuo metu įrašinėja plokštelę vaikams penkiomis kalbomis.

Koncertas vyks Fontbonne Academy (930 Brook Rd, Milton, MA 02186) rugsėjo 15 d., 2 val. p. p.

Boston LB info

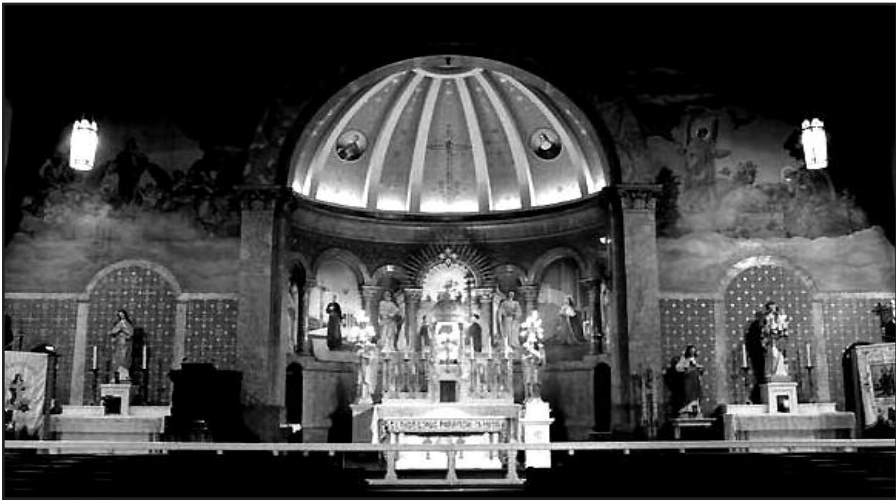
Trečioji Vyčių kuopa minės 100 metų jubiliejų

Lietuvos Vyčių organizacija, šiemet švenčianti 100 metų sukaktį, toliau tęsia šventinius renginius. Philadelphia 3-ioji kuopa, viena iš pirmųjų Vyčių organizacijoje, sekmadienį, rugsėjo 15 d. rinksis į iškilmingą 3-ios kuopos minėjimo šventę. Organizatoriai kviečia visus Philadelphia apylinkės lietuvius 11 val. r. dalyvauti Šv. Jurgio bažnyčioje aukojamose šv. Mišiose (3580 Venango Street, Philadelphia), o vėliau – į iškilmingus pietus. Vietas užsisakyti tel. 215-462-0464 (Marge Petronis) arba tel. 856-667-7074 (Irene Svekla).

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė oficialaus vizito Washingtonu metu apsilankė Lietuvos ambasadoje ir susitiko su Lietuvių Bendruomenės atstovėmis. Nuotraukoje Jos Ekscelencija (trečia iš kairės) su: Diana Vidutis – Washington, DC LB pirmininke, Dale Lukiene – Lietuvių Fondo tarybos nare ir Sigita Šimkuviene-Rosen – LB Krašto valdybos pirmininke.

Washington, DC LB info

Šv. Mišios – svarbios parapijos išsaugojimui

Šv. Andriejaus parapija (Pennsylvania) kviečia visus tikinčiuosius pasižymėti rugsėjo 22 dieną savo kalendoriuose ir aktyviai dalyvauti šios dienos sekmadienio šv. Mišiose.

Rugsėjo 22 d. Šv. Andriejaus parapiją lankys Philadelphia arkidiecezijos vyskupas John J. McIntyre. Jo vizitas labai svarbus parapijos išlikimui. Tikintieji kviečiami ne tik patys tą dieną dalyvauti šv. Mišiose, bet ir paraginti kuo daugiau žmonių atvykti į Šv. Andriejaus bažnyčią (19th & Wallace St., Philadelphia, PA 19130), įkurtą dar 1924 m.

Nuo susirinkusiųjų tikinčiųjų priklausys parapijos likimas.

Pennsylvania LB info

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Praeitis, ateitis, stovykla „Viltis“!

VIOLETA KARMAZINIENĖ

Net nepajutome, kaip greitai prabėgo penkeri metai nuo praejusios LSS Tautinės stovyklos iki Jubiliejinės „Vilties“, vykusios š. m. rugpjūčio 7–17 d., Amerikos skautų Manatoc stovyklavietėje, Peninsula, OH.

Ši stovykla neeilinė. Švenčiame Lietuvių skautų sąjungos įsteigimo Lietuvoje 95-rių metų ir „Skautų aidų“ 90 metų sukaktis. Rodos tik atsišveikinome prie didžiulio draugystės laužo, o jau ir vėl matome tuos pačius ir naujus veidus, užaugusius vaikučius, bet visus su ta pačia šypsena, nuoširdžiu bendravimu ir noru atgaivinti skautiškų jausmus.

Stovykla pavadinta „Viltis“, nes tai jausmas be kurio mes negalėtume įveikti kasdienės kliūtis, tikėti, kad rytojus atneš laimės, džiaugsmo bei troškimų. Tai proga visiems susitikti, pasidalinti mintimis, susipažinti, pamokyti vieniems iš kitų.

Stovykloje skautiškasis gyvenimas prasidėjo rikiuote ir iškilingu vėliavų pakėlimu. Su stovyklos viršininko v.s. fil. Ginto Taoro sveikinimu paskelbta – stovykla atidaryta! Čia susirinko mūsų broliai ir sesės iš visų LSS rajonų išeivijoje – Atlanto, Vidurio, Ramiojo vandenyno, Kanados, Australijos, Europos ir svečiai skautai iš Lietuvos.

Netrukus visi kibo į darbus. Paukštytės kūrė draugystės apyranke, Vilkiukai statė lėktuviukus, o skautai su skautėmis konstravo raketą, kurios su Oro skautų vadovo v.s. fil. Tomo Dundzilos pagalba lėks į padangę. Prityrę skautai stipriai dirbo prie bokšto statybos. Visi mokėsi naujų dainų iš šiai stovyklai išleisto specialaus dainynėlio, kurio mecenatė, sūnaus Dariaus atminimui, buvo s. fil. Danguolė Jurgutienė. Pirmasis atidarymo laužas buvo uždegtas fakelu, atvežtu iš Lietuvoje vykusios Jubiliejinės stovyklos „Gėrio pėdomis“. Į laužą

vietę įžygiavo dainuodami skautai iš Lietuvos ir „Gėrio pėdomis“ stovyklos liepsną perdavė „Viltis“ stovyklos viršininkui, kuris su rajonų atstovais kartu uždegė pirmąjį laužą čia. Nors ir gaila skirtis po giesmės „Ateina naktis“, bet visų laukia išpūdingas rytojus.

Iškilingas sekmadienio šv. Mišias gamtos karalystėje atnašavo buvę LSS Dvasios vadovai, kunigai Antanas Saulaitis, SJ ir Gediminas Kijauskas, SJ. Stovykloje apsilankė ir sveikinimo kalbą tarė LR generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas iš New Yorko ir LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė iš Clevelando. Trumpai buvo paminėta „Skautų aidų“ 90 metų sukaktis. Ta proga „Skautų aidų“ techninė redaktorė Gema Kreivėnaitė buvo apdovanojama ordinu „Už nuopelnus su rėmėjo kaspinu“. Didžiojo parado metu vėliavų aikštėje sesės ir broliai žygiavo rajonais. Lietuvos skautai buvo pasitikti nuoširdžiais plojimais. Jūros dienos metu, sekmadienį, tylos minute buvo pagerbti žuvusieji skautai jūreviai, į ežerą paleistas gražus vainikas. Vėliau su vadovu fil. Viliumi Dundzila mokėmės laivininkystės principų, laivų priežiūros ir kitų gudrybių.

Pindami vainikus gražiai paminėjome Žolines. Šv. Mišių metu dėkojome Dievui ir gamtai už mums suteiktą derlių ir gėrybes.

Naktiniai žygiai prit. skautams ir skautėms buvo itin naudingi pažinti gamtą ir skautų papročius.

Jaunų šeimų rajonėlio mažieji mokėsi meno iš gamtos žalumynų, sužinojo, kaip sekti miške skautišką ženkliuką, o svarbiausia – paragauti pačių ant laužo virtos sriubos!

„Geležinio šefo“ konkursui skautai išradingai ruošė vakarienę. Kitos skiltys mokėsi, kaip apsiginti nuo užpuoliko, smagiai iškylavo akmeningomis vietovėmis miške. Kituose užsiėmimuose skautai žaidė krepšinį, plaukiojo baseine bei lavino taiklumą šaudymo pratybose. Vyresniems buvo nemažai paskaitų įdomiomis temomis.

Laukiame priešpiečių.

Rašytojas Algis Rukšėnas pristatė savo naujausią knygą „Velnio akis“. Kai kurios skautų grupės lankėsi Clevelando Rock'n'Roll muziejuje, kiti mėgavosi klasikinės muzikos koncertu po atviru dangumi.

Sunku viską ir išvardinti, kiek išmokome ir kaip smagiai praleidome laiką.

Dievas pirmas mus pamilo, todėl turime vilties, kad augsime stipresni, protingesni, nepamiršdami skautybės vertybių. Esame labai dėkingi vadovams ir organizatoriams už jų darbą ir pasiaukojimą. „Vilties“ stovykla – tai šventė gražioje gamtoje. Išmokome naujų darbų, gavome idėjų pažinti tikrąsias žmogaus vertybes palaikant skautiškąsias tradicijas. Tai bendra skautiška lietuviška šeima visus jungianti Dievo, Tėvynės ir artimo meilėje.

Iki susitikimo 2018-aisiais Tautinėje stovykloje!!!

Vis aukštyn!

Gero vėjo!

Ad Meliorem!

Budėkime!

„Aušros vartų/ Kernavės“ tunto „Živilės“ prityrusių skaučių draugovės kvietimas

„Aušros Vartų/Kernavės“ tunto „Živilės“ prityrusių skaučių draugovės pirmoji sueiga/iškyla įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 7 d. Iškylausime „Little Red Schoolhouse“, Palos Park miestelyje. Renkamės Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, 1:15 val. p. p. Prašome tėvėlių savo dukreles pasiimti iš „Little Red Schoolhouse“ 4 val. p. p. Jei bus blogas oras, sueiga vyks Pasaulio lietuvių centre (nuo 1:15 val. p. p. iki 2:45 val. p. p.).

Sesės vilki darbo uniformomis: tamsiai mėlynais marškinėliais, tamsiai mėlynomis trumpomis kelnėmis arba džinsais, patogiais batais. Sesės atsiveža su savimi užrašų knygeles, pieštuką ir fotoaparata (jei turi).

Daugiau informacijos suteiks sesė Aušra el. paštu: ausra67@sbcglobal.net.

Jūrų skautas Matas Vaitkevičius per pavasario buriavimo sueigą vai-ruoja burlaivį „Baltija“ iš Calumet uosto į Čikagą. Buriavimo sueigos tęsiasi rugsėjo mėnesį:

rugsėjo mėn. 7 d. 10 val. r.

rugsėjo mėn. 14–15 d. susitarus

rugsėjo mėn. 21 d. 2 val. p. p.

Registruokitės pas brolių Vilių Dundzilą tel. 773-593-7500 arba el. paštu: dundzila@yahoo.com

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto pranešimas

Pagal pasaulinės skautijos steigėjo Lordo Baden – Powell:

„Tikėjimas organizacija ir skautybės išplėtimas yra mūsų įsipareigojimai“.

Sunku tikėti, kad jau vasara baigiasi ir už kelių savaitžių prasideda nauji veiklos metai. Sueigos vyks Čikagoje, Lemonte ir Napervilleje, šeštadieniais, lituanistinės mokyklos pamokoms pasibaigus, arba vadovų ir sesių bendrai sutartu laiku.

Šią vasarą daugelis mūsų sesių dalyvavo stovyklose ir, tikiuosi, kad jos grįžta į veiklą kupinos geros nuotaikos, smagių įspūdžių bei skautiško patyrimo.

Brangiosios tunto vyrensisios skautės ir tėveliai,

Trigubas „ačiū!“ tiems, padėjusiems sueigos metu ir prisijungusiems prie Kaziuko Muges ir kitų renginių darbų. Širdingai dėkojame ir nuvykstantiems į Raką, aptvarkymui bei stovyklos ruošai. Jūsų skautiška dvasia – tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui, bei dirbti mūsų tunto gerovei – praturtina mus visus.

Priimkite jšūkį (toliau) jungtis į tunto veiklos gretas!

Registracijos informacija galima rasti: www.avk-tuntas.org ir įteikti sueigos metu arba paštu iki spalio 15 dienos.

Prašome registruotis per per AVK tuntą, nes tokiu būdu ne tik paremkiate Lietuvių Skautų Sąjungą, bet ir tiesiogiai stiprinate tunto veiklą.

Laukiame jūsų energijos, laiko ir materialinės paramos, toliau tobulinti mūsų sesių skautiškąjį auklėjimą.

Budėkime kartu, ranka rankom!

s. fil. Nida Petronienė
AVK tunto tuntininkė
petroniai@yahoo.com

Dar tik pirma diena, o aš jau įsimylėjau Lietuvą arba Netradicinė kelionė į Pabaltijį

DALIA CIDZIKAITĖ

Šią vasarą Vilniaus gatvėse galėjai išgirsti kalbant ne trimis ar penkiomis užsienio kalbomis, bet dešimčia ar net daugiau – tiek daug iš skirtingų šalių atvykusių turistų Lietuvos sostinė dar nematė! Šiemet Lietuvoje svečiavosi ir kiek neįprasta grupelė. Turistine jos tikrai nepavadinsi, mat jos dalyvių tikslas buvo ne tik grožėtis mūsų šalimi, bet ir gilintis į jos istoriją, atmintį, į žmonių kasdieninį gyvenimą.

Ta grupelė – tai Miami University Oxford, Ohio studentai, kurie, vadovaujami tame universitete dirbančios dr. Neringos Klumbytės, tris savaites praleido Rusijoje, Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, studijuodami apie sovietinę ir posovietinę visuomenę ir kultūrą.

Lietuvoje, kurioje praleido dešimt dienų, amerikiečiai, šalia Kryžių kalno, Nacionalinio Lietuvos muziejaus ar Trakų pilies, apsilankė Vilniaus miesto savivaldybėje, Lietuvių kalbos institute, Šnipiškėse, vilniečių vadinamame Šanchajumi, dalyvavo spektaklyje „1984. Išgyvenimo drama sovietiniame bunkeryje“ (rež. Jonas Vaitkus). Po įvairias vietas juos vedžiojo net tik profesionalūs gidai, bet ir kultūrologas dr. Almantas Samalavičius bei antropologė Vaiva Aglinskaitė, jiems paskaitas skaitė dr. Giedrius Subačius, dr. Darius Staliūnas. Jie spaudė ranką buvusiam Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui, uždavė klausimus Druskininkų miesto merui Ričardui Malinauskui ir buvusiam Lietuvos kultūros viceministrui Gediminui Rutkauskui. Tokią programą ir dar daugiau savo amerikiečiams studentams šią vasarą pasiūlė dr. Klumbytė.

Parodyti savo kraštą

Šio kurso pradžia Neringa laiko 2008 metus, kai ji tapo Miami University dėstytoja. Ji prisimena, jog interviu metu jos teirautasi apie jos indėlį į universitete įkurtą Havighurst Rusijos ir posovietinių studijų centrą. Viena iš būsimos dėstytojos minčių kaip tik ir buvo nuvežti studentus į Pabaltijį ir parodyti jiems savo kraštą.

Havighurst centras keliones į užsienį studentams rengia kiekvieną vasarą. Kartais siūloma vykti į Ukrainą, kartais – į Sankt Peterburgą. Pernai studentai turėjo važiuoti į Vokietiją ir Lenkiją, bet, nesusidarius grupėi, kelionė neįvyko. 2009 metais vykusioje kelionėje į Kijevą, Lvovą ir Odesą dalyvavo ir Neringa. Kijeve praleidusi keletą dienų, ji mokėsi, kaip tokie kursai rengiami.

Centro direktorė dr. Karen Dawisha labai norėjo, kad kelionė būtų surengta ir į Lietuvą, mat jau keli metai kaip universitete veikia Lietuvių studentų klubas, kuriam vadovauja ne kas kitas, o dr. Klumbytė. Ir nors tikėtasi, jog kelione itin susidomės būtent to klubo, kuris šiuo metu subūręs apie 10 studentų, nariai, išėjo taip, kad nė vienas iš jų nevažiavo. Pasak Neringos, to priežastys paprastos: tuo metu, kai turėjo vykti kelionė, daugumai klubo narių buvo paskutiniai ar priešpaskutiniai metai universitete, todėl jiems rūpėjo kiti dalykai – pvz., praktika jų pasirinktoje mokslo srityje.

Taip gimė mintis būsimos kelionės geografiją kiek praplėsti ir, be Lietuvos, dar aplankyti Sankt Peterburgą, Taliną ir Rygą. Neringa džiaugiasi, jog jos neištiko praėjusių metų kelionės nesėkmė – į jos kursą užsirašė 13 studentų, ir net vieną studentą teko atmesti dėl mažo studijų vidurkio. „To mūsų universiteto istorijoje dar nėra buvę, – sako Neringa. – Paprastai priimami visi, juk, kaip žinia, labai daug besidominčių mūsų regionu nėra.“ Ji pastebi, jog amerikiečiai labai noriai važiuoja į Paryžių, Veneciją, arba egzotiškus kraštus Pietų Amerikoje, bet ne į Rytų Europą. Tad lietuvės laukė nemažas iššūkis – kokią kursą pasiūlyti, kad studentai nenusiviltų ir namo grįžtų su ištis vertinga ir unikalia patirtimi.

Pažinti istoriją per antropologijos akinius

Kelionę dėstytoja pradėjo organizuoti vos ne prieš metus. Susisieekusi su turistinėmis agentūro-

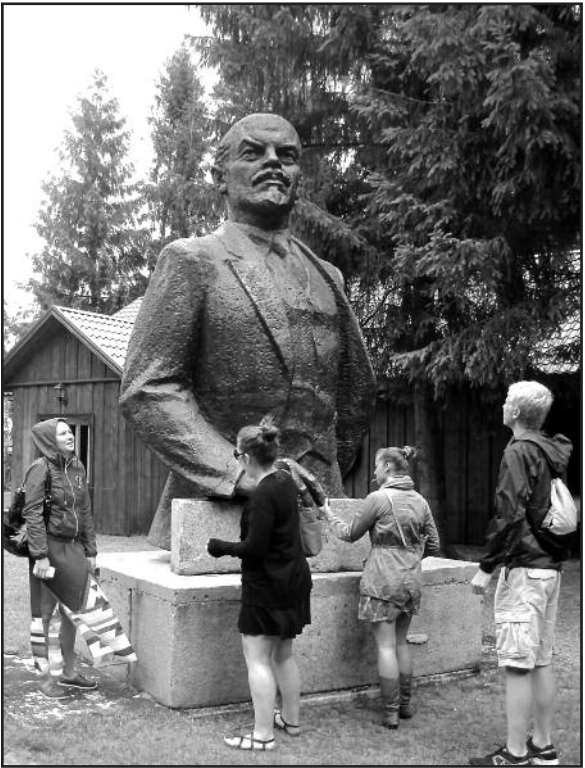

Su Valdu Adamkumi. Iš k. priekyje stovi: Emily Anne Walton, Melson Jesse Bacos, Emily Evans Martin, Prezidentas Valdas Adamkus, Taylor Lynne Valley, Kristen Kay Clegg, Katelynn Rachel Dreeze, prof. Neringa Klumbytė; antroje eilėje: Marshall Louis Grosardt, Michael Frank Belden, Jonathan William Spoehr, Amber Joy Herald, Christine Jordan Spaulding, Emily Joanne Bowersox ir prof. Giedrius Subačius. Nuotraukos iš dr. Neringos Klumbytės asmeninio albumo.

mis ji iš karto jas perspėjo, kad jos vadovaujama grupė nebus turistinė ir kad pagrindinis tikslas yra edukacinis – pažinti šalies istoriją ir kultūrą per miestą ir jo žmones.

Neringa sako, jog labai sėkmingai sekėsi dirbti Lietuvoje su talentingu kelionių organizatoriumi Edgaru Martinėliu iš „Kelionių laiko“. Peterburge to miesto kelionių organizatoriai labai norėjo amerikiečių grupei parodyti viską, kas yra gražiausia jų mieste. Dr. Klumbytė prisimena, kaip buvo nelengva juos įtikinti išbraukti iš programos Ermitažą ir Peterhofą. Vis dėlto studentai pamatė tikrai daug.

Kurso „Miestas, visuomenė ir kultūra Pabaltijoje“, kurį paėmusieji gavo šešis universiteto kreditus, metu aplankyti keturi miestai: Sankt Peterburgas, Talinas, Ryga ir Vilnius. Pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į du iš jų: Peterburgą ir Vilnių. Kaip pastebi dr. Neringa, „kiekvienas miestas

Grūto parke. Studentai juokdamiesi klausė: „Tai kaip čia mums pozuoti, ar nusiminusiems, ar vis tik galim šypso-tis?“

gali papasakoti savo istoriją“. Todėl kelionės metu domėtasi miesto istorija, atmintimi, kasdieniniu žmonių gyvenimu. „Aš studentų klausiau: ką mes galime pasakyti apie miestą ir jo žmones, žiūrėdami į tam tikrus objektus, susitikdami su tam tikrais žmonėmis? Kadangi esu antropologė, man įdomūs įvairūs gyvenimo ir miesto sluoksniai“, – pastebi profesorė.

Sveiki sugrįžę į praeitį!

Vilniuje studentai turėjo galimybę susipažinti su keliais miesto kultūriniais sluoksniais. Viena diena buvo skirta žydiškam Vilniui, kita – sovietiniam palikimui. Tą dieną nuvykta ne tik į KGB rūmus, užsikelta į TV bokštą, bet ir nuvažiuota į Lazdynus, rajoną, kuris sovietmečiu gavo ne vieną apdovanojimą kaip sovietinio modernizmo architektūroje geriausias pavyzdys. Pasak dr. Neringos, studentai galėjo palyginti miestus. „Peterburge susitikome su šeima, kuri gyveno komunaliniame bute. O Vilniuje pamatėme sovietinį eksperimentą, kur šeimos jau nesidalino bendra virtuve, vonia ir tualetu“, – sakė ji.

Itin daug emocijų sukėlė dalyvavimas spektaklyje „1984. Išgyvenimo drama sovietiniame bunkeryje“, kuris vyko už Vilniaus sovietmečiu šešių metrų gylyje įrengtame bunkeryje. Studentai nukeliavo atgal į Tarybų Sąjungą ir trims valandoms tapo tarybiniais piliečiais, kuriuos vaikė, stumdė, iš kurių šaipėsi. Ir nors dėstytoja iš pradžių gerokai nerimavo, kaip jos studentai visa tai priims, pasirodo, jog nuogąstauta be reikalo. Daugumai jų toks grįžimas į spektaklyje pristatomą Lietuvos sovietinę praeitį labai patiko. Studentai savo kailiu patyrė, kaip veikė TSRS, kaip galėjo jaustis joje gyvenantys žmonės, suprato, kodėl toje sistemoje buvo tiek daug absurdo, sarkazmo ir ironijos, kodėl Sovietų Sąjunga rodoma kaip policinė, autoritarinė valstybė.

Kurso metu nemažai kalbėta apie baisią sovietinės sistemos prievartą ir smurtą, žmonių žudymą. Pasak dr. Neringos, studentus sukrėtė informacija apie tremtį, kaip buvo žudomi partizanai ir kiti žmonės. Viena iš studentų Katelynn Dreeze pastebi, jog „apsilankymas KGB muziejuje, kur buvo kankinami Lietuvos partizanai, sustingdė mūsų

Nukelta į 12 psl.

VERSLO NAUJIENOS

„Vilniaus paukštynas“ tieks vištieną KFC

„Vilniaus paukštynas“ nuo rugsėjo tieks vištieną amerikiečių restoranų tinklui „Kentucky Fried Chicken“ (KFC). Tai buvo patvirtinta po įmonėje atlikto tarptautinės nepriklausomos visuomenės sveikatos apsaugos organizacijos „NSF International“ audito. Lietuvoje esantiems KFC restoranams „Vilniaus paukštynas“ šviežią atvėsintą vištieną tiekia nuo šių metų sausio. „Vilniaus paukštynas“ priklauso įmonių grupei „KG Group“, kurios vadovas Tautvydas Barštys teigė, kad šio audito rezultatai yra paukštyno, kaip verslo partnerio ir vištienos tiekėjo, įvertinimas. Tai „Vilniaus paukštynui“ atveria platesnes galimybes išeiti į tarptautinę rinką.

Auditas atliktas pagal stambiausios pasaulyje restoranus valdančios kompanijos „YUM!“, kuriai, be KFC, dar priklauso greitojo aptarnavimo restoranų tinklai „Pizza Hut“, „Taco Bell“ ir kiti, taisykles. Maisto saugos auditas apėmė visą gamybinį procesą: nuo produkto saugos, stebėjimo ir kontrolės iki gamybos aplinkos valdymo. Patikrinti visi su produkto gamyba susiję procesai. T. Barštys teigė, kad atitikti šio tarptautinio standarto reikalavimus padėjo ir praėjusiais metais įdiegtos naujos gamybinės technologijos. Nuolatinės investicijos į gamybos modernizavimą, kokybės gerinimas ir gamybos plėtra suteikia galimybę plėsti ir eksportą. Pasak įmonių grupės vadovo, bendradarbiavimo pradžioje planuojama per mėnesį vežti apie 100 tonų šviežios atvėsintos vištienos, vėliau kiekiai didės.

„KG Group“ priklausantys paukštynai šviežią atvėsintą vištieną į Vakarų Europos šalis pradėjo eksportuoti nuo šių metų pradžios, per šį laikotarpį produkto pardavimai padidėjo beveik keturis kartus. Taip pat įmonių grupei priklausantis „Kaišiadorių paukštynas“ pagal „YUM!“ standartą bus audituojamas kitų metų pavasarį.

KFC restoranas buvo įkurtas daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų JAV pulkininko Harland Sanders. Jo veidas yra tapęs KFC simboliu. Kiekvieną dieną visame pasaulyje KFC restoranuose yra aptarnaujama daugiau nei 12 mln. lankytojų. Kasmet atidaranti po tūkstantį naujų restoranų, KFC pripažįstama viena sparčiausiai besiplečiančių greitojo aptarnavimo restoranų tinklų pasaulyje. Ji šiuo metu valdo daugiau kaip 17,000 greitojo aptarnavimo restoranų 120 pasaulio valstybių. Du KFC restoranai veikia ir Lietuvoje.

ELTA

Pasitarimas apie energijos išteklių naudojimo būdus

Vilniuje Europos Komisijos regionų komitetas (RK), padedamas ES pirmininkaujančios Lietuvos, rengia dvi dienas trukšiančią konferenciją, kurioje bus aptarti efektyvaus energijos išteklių naudojimo būdai. Konferencijoje svarstomos dvi temos: „Tausiai išteklius naudojanti Europa: regionų ir vietos valdžios institucijų politiniai iššūkiai“ ir „Vietos perspektyvos siekiant tvaraus energetikos sektoriaus – strategija „Europa 2020“ ir ne tik“. Konferencijoje pranešimus skaitys Regionų komiteto pirmininkas ir Ispanijos Mursijos srities vadovas Ramon Valcarcel, RK Aplinkos komisijos pirmininkas ir Sardinijos (Italija) vadovas Ugo Cappellacci, ES Tarybai pirmininkaujančios Lietuvos aplinkos ministras Valentinas Mazuronis bei viceministrė Daiva Matonienė, kiti pranešėjai. ES iniciatyva Tausiai išteklius naudojanti Europa siekiama padėti ekonomikos augimą atsieti nuo išteklių naudojimo, remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, didinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, modernizuoti mūsų transporto sektorių ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą. Komiteto uždavinys – įtraukti regionų ir vietos valdžios įstaigas ir jiems atstovaujamus piliečius į ES sprendimų priėmimo procesą ir informuoti juos apie ES politiką.

ELTA

Valiutų santykis (2013 m. rugsėjo 4 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,62 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,37 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,49 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,08 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,03 LTL

Vyriausybės gretose – geriausius universitetus baigę jaunuoliai

Ūkio ministras Evaldas Gustas pasveikino pirmuosius Jaunųjų profesionalų programos „Kurk Lietuvai“ absolventus ir LR Vyriausybėje įteikė jiems ministro pirmininko Algirdo Butkevičiaus padėkos raštus. Ministras antrajai „Kurk Lietuvai“ dalyvių kartai palinkėjo rezultatyvių metų bei nepabūgti naujų iššūkių Vyriausybės darbuose.

„Kurk Lietuvai“ programa sukuria galimybę gabiausiems Lietuvos jaunuoliams, įgijusiems išsilavinimą ir patirties užsienyje, grįžti į Lietuvą bei prisidėti prie jos gerovės kūrimo viešajame sektoriuje. Pirmoji karta sprendė tokias valstybinės reikšmės problemas: administracinės naštos verslui mažinimas, mokymosi visą gyvenimą skatinimas, jaunimo pilietiškumo ugdymas, viešojo sektoriaus skaidrumo skatinimas atveriant įstaigų kaupiamus duomenis visuomenei ir kt. Gerąją praktiką programos dalyviai pritaikė 14-oje LR ministerijų bei joms pavaldžių įstaigų, taip pat LR Vyriausybėje, Seimo kanceliarijoje.

„Grįžti į Lietuvą jaunuolius skatina ne tik noras pritaikyti užsienyje įgytas žinias savo šalyje, bet ir labai didelis noras aktyviai dalyvauti, kuriant šalies ateitį. Jie – iniciatyvūs, pilietiški ir demonstruoja aukščiausius darbo standartus. Smagu, kad vis daugėja aktyvaus jaunimo, norinčio įsitraukti į Lietuvos kūrimo procesą, o ne tik stebėti iš šalies, kaip tai daro kiti. Po metų dauguma ‘Kurk Lietuvai’ dalyvių žada likti Lietuvoje ir neapleisti pradėtų darbų – tai dar didesnis pasiekimas”, – teigė Milda Dargužaitė, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ generalinė direktorė bei JPP „Kurk Lietuvai“ pradininkė.

Didelį programos populiarumą tarp užsienyje studijuojančių lietuvačių patvirtina ir į ją pageidaujančių patekti gausus jaunuolių būrys. Per pastaruosius metus programos organizatoriai sulaukė daugiau nei 250 kandidatų paraiškų. Daugumos programos dalyvių įsitikinimu, jie nebūtų svarstę artimiausiu metu grįžti į Lietuvą, jei ne ši programa.

„Tarp šiomet sprendimą ‘grįžti’ priėmusių jaunųjų profesionalų – nuo vos kelerių iki 30 metų svetur praleidę lietuviai, įgiję išsilavinimą tokiuose prestižiniuose universitetuose, kaip Oksfordo, Kembridžo, Stanfordo ir kituose JAV, Jungtinės Karalystės, Australijos, Skandinavijos, Vakarų Europos universitetuose bei dirbę ar gyvenę bemaž 30-yje skirtingų šalių – nuo Kambodžos iki Kolumbijos.

Ateityje sėkmingai startavusią JPP „Kurk Lietuvai“ ketinama plėsti įtraukiant ir Lietuvos universitetų absolventus bei Lietuvos miestų ir miestelių savivaldybes, kuriose itin aktualios jaunimo nedarbo bei kompetencijų stokos problemos.

„Kurk Lietuvai“ dalyviai metus laiko kaip konsultantai dirba įvairiose ministerijose bei joms pavaldžiose įstaigose. Tai pirmoji profesinio tobulinimo ir gerosios praktikos pritaikymo programa Lietuvoje. Ji skirta Lietuvos piliečiams, baigusiems aukštojo mokslo studijas užsienyje. Ši programa suteikia realią galimybę jauniems profesionalams konsultacinio darbo principu dalyvauti kuriant valstybės gerovę savo idėjas ir įgytas žinias įdarbinant valstybinėse institucijose. Pirmajai 20-ies programos dalyvių laidai baigus darbus, rugsėįį startuos jau antra JPP „Kurk Lietuvai“ dalyvių karta, kuri tęs jau pradėtus darbus bei naujus Lietuvai svarbius projektus.

Bernardinai.lt

Valdantieji paskelbs „Chevron“ nugalėtoja

Lietuvos valdančiosios partijos sutarė, kad JAV energetikos kompaniją „Chevron“ reikia paskelbti skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos vakarų Lietuvoje konkurso nugalėtoja. JAV bendrovė buvo vienintelė konkurso dalyvė, o jo nugalėtoja ją ketinama paskelbti rugsėjo 16 d. Vyriausybė anksčiau neleido filmuoti planuojamo trišalio susitikimo, todėl Žemaitijos bendruomenių atstovai atsakė jame dalyvauti ir surengė spaudos konferenciją Seime. Dėl to, anot premjero, vietos bendruomenės, kurios priešinasi skalūnų dujų gavybai, prarado savo galimybę kalbėtis. Nors anksčiau premjeras teigė, kad sutar-

tis su „Chevron“ bus pasirašyta, jei JAV kompanija susitars su vietos bendruomenėmis. Prieš skalūnų dujų gavybą pasisakanti Tauragės Žygaičių bendruomenė žada kreiptis į tarptautinę aplinkos apsaugos organizaciją „Green Peace“ bei kaimynines ir Skandinavijos šalis, jei su „Chevron“ bus pasirašyta sutartis dėl skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos.

Lietuvoje lankėsi „Isuzu“ gamintojai

Turkijoje įsikūrusios „Isuzu“ autobusų gamyklos vadovai apsilankė bendrovėje „Saločiai ir partneriai“, kuri atstovauja kompanijai Baltijos šalyse. Jų tikslas – pasižiūrėti iš arti, kuo gyvena Baltijos šalių vežėjai, kokių problemų esama keleivinio transporto rinkoje, aptarti tolesnio bendradarbiavimo perspektyvas. Kol kas naujų autobusų rinka Lietuvoje nėra didelė. Į Lietuvą atvykę Turkijos autobusų gamintojų atstovai taip pat susitiko su Estijos keleivių vežėjais. Estijoje tarp Baltijos šalių nuperkama daugiausia „Isuzu“ autobusų. „Isuzu“ autobusai populiariūs ne tik Turkijoje, bet ir kitose šalyse.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

LIETUVA IR PASAULIS

Per Šilines – šv. Mišios už lietuvius, gyvenančius užsienyje

Šiluvos Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas.

Lietuvoje lankysis aukšti svečiai

Vilnius (ELTA) – Šią savaitę Europos Sąjungos (ES) Tarybai pirmininkaujančioje Lietuvoje laukiama aukšto rango svečių. Europos politikai į Vilnių pradėjo rinktis rugsėjo 4 d. Rugsėjo 4–6 dienomis Seime vyksiamame viename svarbiausių Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių – Tarpparlamentinėje bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencijoje dalyvaus ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton, NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen, kiti aukšto rango parei-

Šiluva (Bernardinai.lt) – Švenčiant Šiluvos atlaidus viena diena bus skirta maldai už užsienyje gyvenančius lietuvius. Rugsėjo 12 d., ketvirtadienį, kviečiama jungtis į maldą už visus lietuvius pasaulyje, – praneša Užsienio lietuvių katalikų sielovados centras. „Mūsų tikėjimo kelionė, prasidėjusi per krikštą nuo „aš tikiu“, tampa vaisinga ir įkvepianti bendruomenėje, kurioje mes tikime į vieną ir tą patį Kristų“ (Lietuvos Vyskupų ganytojiškas laiškas pradedant Tikėjimo metus). Šv. Mišias tiesiogiai internetu transliuos „Marijos radijas“ www.marijosradijas.lt. Dievo Motinos gimimo atlaidai Šiluvoje vyks rugsėjo 7–15 d., kartu minint Tikėjimo metus ir Žemaičių Krikšto 600 m. jubiliejų.

gūnai. Į konferenciją atvyks 300 garbingų svečių. Pagrindinis dėmesys konferencijos metu bus skiriamas ES bendros užsienio ir saugumo politikos strategijoms bei prioritetams, demokratinių vertybių sklaidai, Rytų partnerystės aktualijoms. Vilniuje vykstančiame neformaliame ES užsienio reikalų ministrų susitikime laukiama ir kito garbingo svečio – Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės sekretoriaus John Kerry. Vilniuje jis lankysis rugsėjo 6–7 dienomis. Lietuvos neturėtų aplenkti pakeliui į Ukrainą vykstantis ir įtakingas JAV senatorius John McCain.

Kultūrai skirta nauja internetinė svetainė

Vilnius (Bernardinai.lt) – Šių metų rugsėjo mėnesį Lietuvoje pradės veikti nauja internetinė svetainė www.saltiniai.info. Tai Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto bei Vilniaus universiteto Filologijos ir Istorijos fakultetų bendro projekto „Lietuvių kalbos, literatūros (kultūros) ir Lietuvos istorijos mokymosi šaltinių skaitmeninės duomenų bazės, skirtos mokytojams ir mokiniams, sukūrimas ir diegimas“ rezultatas. Lietuvių kalbos, literatūros ir Lietuvos istorijos mokymas pastaruoju metu susiduria su dviem augančiomis problemomis: mokymo medžiagos stoka, kurią lemia atnaujintos pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos, ir menku bendruoju mokinių domėjimusi. Sukurta duomenų bazė, kuri vartotojams bus pateikta patogia ir šiuolaikiška forma, padės išspręsti vadovėlių trūkumo problemas, o prie elektroninių medijų pratusiam šiuolaikiniam

moksleiviui tai bus priimtinas ir patrauklus mokymosi įrankis. Šaltinių bazė galės naudotis visos Lietuvos mokyklos ir užsienio lietuviai. Projekto vadovė dr. Gintautė Žemaitytė pabrėžia, kad ši duomenų bazė bus naudinga visiems, kurie domisi mūsų krašto kultūra ir istorija. Internetinės svetainės duomenų bazę sudarys trys skyriai: lietuvių kalbos, literatūros (kultūros) ir Lietuvos istorijos. Projekto rengėjai daug dėmesio skiria svetainės patogumui. Vienas iš jų – istorinių epochų pateikimas laiko juosta, kurioje bus matomi konkretūs istorinių ir kultūrinių epochų sutapimai, valstybės raida. Kitas interneto svetainės patogumas – net kelios paieškos sistemos. Kiekvienas svetainės lankytojas informaciją galės surasti pagal epochą, abėcėlę ar paprastąją paiešką, įvesdamas konkretų žodį. Duomenų bazė suteiks galimybę naudotis riboto prieinamumo šaltiniais.

Perduodamas Vyriausybinių ryšių centras

Vilnius (BNS) – Prie Valstybės saugumo departamento (VSD) veikiančių Vyriausybinių ryšių centrą, kuris užtikrina išlaptintos informacijos perdavimo apsaugą, ketinama perduoti Krašto apsaugos ministerijos žinion. Praeitą savaitę paskelbtą Vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo keičiamas įstaigos pavaldumas, ketinama apsvarstyti iki Seimo rudens sesijos. Krašto apsaugos ministerija

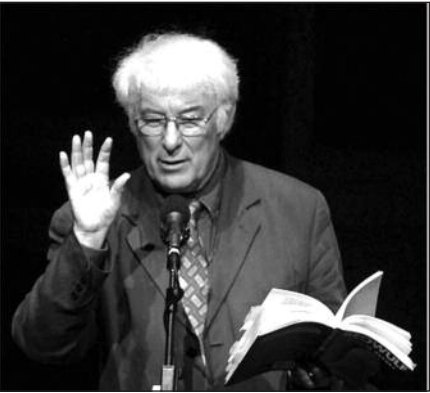
siūlo, kad nutarimas įsigaliotų nuo kitų metų. Vyriausybinių ryšių centras turi užtikrinti ryšių, naudojamų išlaptintai informacijai perduoti, apsaugą. Jis taip pat valdo ne karinei sričiai skirtą išlaptintos informacijos kriptografinę įrangą, kuri skirta informacijos šifravimui. Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas sakė, kad iniciatyvą dėl pavaldumo keitimo parodė VSD.

Respublikonų vadovai remia B. Obama planą dėl Sirijos

Washington, DC (ELTA) – JAV Prezidentas Barack Obama siekia Kongreso narių paramos kariniam smūgiui prieš Siriją. Jis telefonu kalbėjosi su kai kuriais Atstovų Rūmų ir Senato nariais, kad įtikintų juos paremti jo kursą. Tuo pat metu dešimtys Kongreso narių nutraukė savo atostogas ir atvyko į Kapitolijų Washingtone. Prezidentas Barack Obama užsitikrino svarbiausių JAV politikų paramą dėl plano prieš Siriją surengti karinę ataką. B. Obama teigė, kad ribota ataka reikalinga norint susilpninti Sirijos Prezidento Bashar al-Assad galią. Tai būtų atsakas į cheminio ginklo ataką Damasko priemiestyje. Svarbiausi respublikonų lyderiai John Boehner ir Eric Cantor pareiškė paramą karinei operacijai. Kongresas sprendimą priims per balsavimą kitą savaitę. B. Obama ir viceprezidentas Joe Biden rugsėjo 3 d. susitiko su Atstovų Rūmų pirmininku J. Boehner, Atstovų rūmų demokratų vadove Nancy Pelosi bei Nacionalinio saugumo komitetų pirmininkais ir kitais

svarbiais nariais. J. Boehner, pritardamas B. Obama raginimui dėl karinio antpuolio intervencijos, teigė, kad tik JAV gali sustabdyti B. al-Assad. Jis paragino kolegas Kongrese palaikyti prezidentą. Respublikonų daugumos vadovas Atstovų rūmuose E. Cantor sakė: „Ketinu savo balsu suteikti Jungtinių Valstijų Prezidentui galimybę panaudoti karinę jėgą prieš Siriją“. Be kita ko, N. Pelosi pareiškė netikinti, kad Kongresas atmetų rezoliuciją. B. Obama teigė, kad B. al-Assad turi atsakyti už cheminį antpuolį, ir pripažino esantis užtikrintas, jog Kongresas pritars jam. Prezidento teigimu, siekiama susilpninti B. al-Assad galią ir užtikrinti, kad dabar ir ateityje nebebus panaudoti cheminiai ginklai. JAV Prezidentas, kuris yra vyriausiasis kariuomenės vadas, nepasakė, kaip elgsis, jei Kongresas balsuos prieš karinį smūgį. Valstybės sekretorius John Kerry pabrėžė, kad B. Obama gali veikti savo iniciatyva, jei taip nuspręs.

Mirė airių rašytojas Seamus Heaney

Seamus Heaney. EPA nuotr.

Dublinas (Bernardinai.lt) – Būdamas 74 metų mirė Airijos rašytojas Seamus Heaney, pelnęs 1995-ųjų Nobelio literatūros premiją. Garbingiausia literatūros premija jam buvo

skirta „už lyrinio grožio ir etiškai gilius kūrinius, aukštinančius kasdienius stebuklus ir gyvąją praeitį“. Šiaurės Airijoje gimęs S. Heaney savo pirmąją eilėraščių knygą „Gamtininko mirtis“ (Death Of A Naturalist) parašė 1966 m. ir vėliau tapo vienu iš angliškiosios poezijos šviesulių. Iš viso jis išleido 13 poezijos rinkinių. Poeto eilėraščiuose nostalgiskai prisimename jo kaime praleistos vaikystės reginiai ir kvapai, dažnai kalbama apie bulves kasančius arba durpynuose dirbančius airius. S. Heaney dirbo poezijos profesoriumi Oksfordo universitete 1989–1994 m. 2002 m. poetas lankėsi Vilniuje. Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla yra išleidusi dvikalbę jo 1966–1991 m. eilėraščių rinktinę (iš anglų k. vertė Kornelijus Platelis).

Arabų šalys ragina imtis „atgrasinimo“ žingsnių dėl Sirijos

Kairas (BNS) – Arabų Lygos užsienio reikalų ministrai paragino Jungtines Tautas (JT) ir tarptautinę bendriją imtis „atgrasinimo“ veiksmų prieš Sirijos režimą dėl įtariamų cheminių atakų netoli Damasko. Tačiau jie neparagino imtis karinių smūgių, kaip siūlo Jungtinės Valstijos, nes tarp arabų valstybių buvo nesutarimų: kelios šalys nepritarė užsienio antpuoliui Sirijoje. „Jungtinės

Tautos ir tarptautinė bendrija yra raginamos prisiimti savo atsakomybę pagal JT chartiją ir tarptautinę teisę imantis būtinų atgrasinimo priemonių“ po įtariamų rugpjūčio 21-osios cheminių atakų, – sakoma jų pareiškimė. Ministrai, kurie susitiko Kaire, pabrėžė, kad Sirijos režimas yra atsakingas už tas atakas, per kurias, kaip teigia JAV, panaudojus zarino dujas žuvo šimtai žmonių.

Paskirtas naujas Vatikano valstybės sekretorius

Vatikanas (Bernardinai.lt) – Popiežius Pranciškus rugpjūčio 31 d. patenkino kard. Tarcisio Bertone prašymą atleisti iš Vatikano Valstybės sekretoriaus pareigų ir drauge paprašė laikinai toliau eiti šias pareigas iki spalio 15 d. Naujuoju Vatikano valstybės sekretoriumi šventasis Tėvas paskyrė arkivyskupą Pietro Parolino, Apaštališkąjį nuncijų Venesueloje. Pietro Parolino gimė 1955 m.

Schiavone, Venecijos regione, 1980 m. buvo išventintas Vičencos vyskupijos kunigu. Nuo 1986 m. jis tarnauja Šventojo Sosto diplomatinėje tarnyboje, dirbo Popiežiškiosiose atstovybėse Nigerijoje, Meksikoje ir Vatikano valstybės sekretoriato santykių su valstybėmis skyriuje. 2009 m. Pietro Parolino paskirtas Apaštališkuoju nuncijumi Venesueloje. Jis pradės eiti jam patikėtas naujas pareigas spalio 15 d.

Rezidencija Vilniuje – likimo suteikta privilegija (II)

Sostinės interjerų paslaptys – socialinių mokslų daktaro akimis

Margas ir įvairus buvo Vilnius – turtingas ir skurdus, puošnus ir kuklus, blizgantis ir apšepęs, tačiau visus šiuos socialinius kontrastus švelnino miesto jaukumas, tapybiškas įvairumas, intymus mastelis, gera topografinė padėtis... – rašė garsus Lietuvos dailės istorikas Vladas Drėma.

Pasaulyje esama miestų, kuriuos aplankęs, pasijunti pabuvęs sapnų pasaulyje arba pasakoje. Esama miestų, kuriuose gyventi pelnytai laikoma išskirtine, o gal net Aukštesniųjų jėgų suteikta privilegija. Esama miestų, kurių gyventojai ypatingi, o jų namai – apgaubti neapsakomo žavesio skraiste, išausta užmarštin nugrimzdusių amžių, išmarginta įvairiausių tautybių kultūrų ir religijų samplaika ir svarbiausia – miestiečių kūrybiškumo, darbštumo, meilės ir vilties išpuoselėta. Šio miesto vaizdai neišdildomai įsirežia į atmintį kiekvienam, kuriam teko laimė jį aplankyti, nes akistata su jo tikrove labai paveiki, o istorinių vaizdinių ir sunkiai beįspėjamų simbolių pasaulis gausus.

Ištrauka iš Eugenijaus Skerstono knygos „Privatus Vilnius. Interjerai.“

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

The *Baltic Times* pavadintas privačių būstų puošybos guru, Eugenijus Skerstonas ir toliau mus vedžioja po nuostabiausius Vilniaus interjerus. Jais žavėjosi visi – net elegantiškumu pasižymėjusi prancūzų tauta.

Esu savo pastogės karalius !

– Bibliotekininkai skaitytojus įspėja – nespręsk apie knygos turinį pagal viršelį. Eugenijau, o ar šeimininką galima vertinti pagal jo namų aplinką?

– Taip, namų aplinka neatsiejama nuo jų savininko. Kitaip ir būti negali, nes tik namuose mes elgiamės ir atrodome natūraliai, nė kiek nepagražinti, tokie, kokie esame. Aplinka juose taip pat tokia, kokia mus, kaip joje gyvenančius, tenkina, o gal net ir džiugina. Ne veltui sakoma, kad gera visur, o geriausia namuose. Kyla klausimas kodėl? Todėl, kad juos kuriame patys, juose gyvename su artimiausiais žmonėmis, kartais – susitinkame su svečiais. Namuose dirbame, ilsimės, pramogaujame, gal netgi liūdime. Jeigu mano išsakytos aplinkybės teisingos, tai sakyčiau, kad būtų teisinga teigti, jog iš namų aplinkos kai ką spręsti apie jų šeimininkus galime neklysdami. Juk apsilandę svečiuose, tuos namus, kurie mūsų supratimu buvo gražūs, jaukūs, kuriuose buvo gražiai padengtas stalas, skanūs valgiai, prisimename ilgai, kartais bandome kai ką imituoti ir pritaikyti savuosiuose. Taip kaupiam gyvensenos kultūros patirtį. Apleisti ir netvarkomi namai, kuriuose nieko įdomaus nėra kelia ne tik liūdnius prisiminimus, bet ir įtarimą, kad juose gyvenantys žmonės abejingi gyvenimo grožiui, džiaugsmui, galbūt rūpinasi tik paradine savo puse, kai puikiai atrodo tik užtrenkę namų duris. Tai kiekvieno asmeninis reikalas, bet iš namų aplinkos galima (nežinia, ar visuomet būtina) suformuluoti tam tikras išvadas.

– Ar buvote sau nustatę kriterijus, ką įtraukti į savo veiklą, ko – ne?

– Aš jau minėjau, kad vadovavausi vienintele, bet kelių segmentų, nuostata: ją sudarė geros nuotraukos, istorinė apžvalga (neutralus tekstas, t. y., nereiščiau savo nuomonės apie objektų savininkų meniškumo supratimą, apie jų gyvenseną), objektus rinkausi intuityviai (nors žinojau, kur tikimybė rasti istorinių idomybių didelė) ir pagal išgales patekti į privačius namus. Nebuvo ir niekad nebūtų taip, kad dėl galimos formulės „man gražu-negrazu“ fotografuotas objektas būtų neįtrauktas į abu leidinius. Man rūpėjo faktų konstatavimas, pa-

sinaudojant fotografija, kurios meniškumas savaime priklauso nuo fotografo „akies“ ir jausmo.

– Su kokiomis kliūtimis susidūrėte ruošdamas tokį albumą?

– Būsiu atviras – didžiausia kliūtis – būtinai tokiems leidiniams finansai. Mūsų laikais viskas kainuoja, įskaitant švietėjiškus leidinius. Nors dabar girdžiu daug gražių atsiliepimų ir teiginių, kad tokio pobūdžio albumai labai reikalingi, juos rengdamas pasigedau kai kurių vilniečių solidarumo, netgi pasitaikė toks, labai garsios Lietuvoje statybinės bendrovės savininkas, šiandien statantis bene gražiausios architektūros namus Vilniuje ir propaguojantis savarankišką veiklą, privačią iniciatyvą (tokia aš įvardiju savąją, susijusią su leidyba). Nors prašiau juokingai menkos sumos (patalpų valytojos mėnesio algos dydžio), patriotinius šūkius iš TV ekranų skelbiantis statybų įmonės vadovo tikrasis veidas pasirodė kitoks. Gaila, jam dabar turėtų būti gėda, jeigu iš šių eilučių atpažintų, kad aptariu būtent jį. Labai nusivyliau ne tik juo, bet ir viena baldais prekiaujančia įmone, kurios svarbi reklamos vadybininkė pasakė, kad leidinys apie interjerus – ne jų remiama sritis. Ką jie remia iš tikrųjų – nesvarbu, bet gaila, kad taip suprantama veikla: nesistebiu, kad šios įmonės kelių aukštų parduotuvės salėse vienu metu niekada neteko matyti daugiau nei penkių lankytojų. Akivaizdu, kad jokios prievolės remti mano leidinius nėra, gal net tam nėra komercinio pagrindimo, nes jų tiražas sąlyginai nedidelis, bet kur kultūrinio, švietėjiško solidarumo, tiksliau – tikrojo patriotiškumo apraiškos? Suprantu ir tai, kad Lietuvoje kadaise prarastos kultūrai skirtos mecenatystės tradicijos tik formuojasi, jos nėra įprastas reiškinys. Dabar negaliu kuo nuoširdžiausiai nepadėkoti visiems – leidyklai, rėmėjams ir globėjams, kurie mane palaikė, suprato ir mato, tikiuosi, juos nenuvylusį rezultatą.

– O buvo tokių, kurie atsisakė įsileisti į savo privačias valdas?

– Žinoma, ir tai visiškai suprantama. Kodėl kas nors tūlą Eugenijų Skerstoną turėtų įsileisti į namus ir dar su fotografu? Teko išgirsti neigiamų atsakymų iš senamiestyje nuomojančio butą profesoriaus (mano atžvilgiu geranoriškai nusiteikusių savininkų prašymas jam nesukėlė gerų jausmų), net juoką keliančių – pokalbio per daugiabučių pastato durų garsiakalbį moters buvau paklaustas, ar aš neišėjau iš proto. Teko susikaupti, pamąstyti ką darau, ar iš viso verta tęsti darbą, siekti tartum niekam nerūpimo rezultato. Nuo tada supratau, kad atrodžiau kaip visiškai beprotis, kai šokinėdavau prie atsitiktinių praeivių, rakinančių namo duris, klausdamas, ar jie gyvena šiame name, gal galėtume susitarti dėl jų buto fotografavimo. Dabar, laikydamas rankose albumus, labai džiaugiuosi, kad nepasidaviau neigiamoms emocijoms, beapimančiam nusivylimui.

– Privatumas – ko gero jautrus klausimas?

– Sakyčiau netgi labai jautrus, bet juk niekas

nieko neprievartavo. Leidimą arba atsisakymą apsilankyti privačiuose namuose ir juos fotografuoti visiškai blaiviai suvokiau, kaip savininkų apsisprendimą, jų teisę į savo privatumą. Juk tokio intriguojančio albumų serijos pavadinimo *Privatus Vilnius* sumanymas man kilo būtent iš šio galimo būstų savininkų apsisprendimo įsileisti mane arba ne.

– Koks, Jūsų manymu, yra svarbiausias būsto puošybos akcentas? Kokliai? Lipdiniai? Sienų apmušalai? Parketas?

– Interjero puošmenas suprantu kaip visumą, o jų sukliamą efektą, kaip puošėjo (savininko ar profesionalaus dekoratoriaus) meniškumo jausmo išraišką, kuri nebūtinai turi atitikti visų „teisėjų“ (vertintojų) lūkesčius. Svarbi pasigėrėjimą kelianti visuma, tokia, kurioje tartum „užkoduoju“ harmoniją – pavyzdžiui, į XIX a. pabaigos rezidenciją integruojami jos stilistiką atitinkantys taikomosios ir vaizduojamosios dailės kūriniai, žinoma – baldai. Ne kartą sakiau, kad istorinis būstas nebūtinai turi virsti antikvarinių rinkinių ir senų baldų muziejaus ekspozicija, bet juk gerti kavą ar arbatą salone, kurio sienas puošia epochai būdingi tapybos ar grafikos darbai, o gal sumaniai ir taikliai parinkti šiuolaikinės dailės kūriniai, daug maloniau, nei žiūrint į pigiais suvenyrais, popieriniais blizgučiais, balionais nukabinėtas ar netgi tuščias sienas, kurių „puošyba“ lyg turėtų laukti originalia ar įdomia, nes kitaip būsime pavadinti nieko neišmanančiais apie dabartines interjero madas.

– Koks vaidmuo interjeruose tektų baldams?

– Akivaizdu, kad baldams interjeruose tenka vienas iš pagrindinių, jeigu ne svarbiausias vaidmuo. Jie turi būti ne tik gražūs, „suaugti“ su namų vidaus aplinka, bet ir patogūs. Savininkai gali pasirinkti prioritetinius kriterijus, bet į patogumo kriterijų būtina atsižvelgti visuomet. Puiku, jei pavyksta atrasti kompromisą, kai patogus baldas jį išgyjančiam atrodo gražus ir tinkamas. „Nemantant“ būsimos gyvenamosios ervės interjero visumos, labai sunku išsirinkti jos visumoje derančius baldus, bet nepatogus naudojimui baldas – balastas, dar vienas nereikalingas, vietą užimantis daiktas, kurio kuo greičiau reikėtų atsisakyti. Aš baldų grožį įžiūriu jų medienos „piešinyje“, audinių raštuose, žinoma – formoje, panaudotų medžiagų ir elementų sujungimo kokybėje, stengiuosi įvertinti stilių, jeigu įmanoma – atitikimą istoriniam stiliui (gera pagaminta tiksli replika gali būti visai priimtina). Baldų kompozicijos, jų matmenys lemia judėjimo namuose trajektorijas, jo įpročius, taigi ir kasdienio gyvenimo patogumą. Tam tikri, ypač sėdimieji baldai, sulaukia didžiausio įvertinimo, jeigu šeimininko pavadinami „mano“, pavyzdžiui fotelis.

Lietuvos sostinė – tik lietuviams?

– Vilniečių butų interjerai – tarptautiniai? Gal galima juose atrasti ir „lietuviškumą“?

– Dabar didmiesčiuose, o Vilnius Lietuvoje bū-

tent toks, retai bepamatysite namus, kurių interjerą galėtume pavadinti tautišku arba būdingu (gal tipišku) vienai kuriai nors tautai. Vilniuje, kaip ir praeityje, nepaisant politinių ar ekonominių trikdymų, niekada negyveno vien tik lietuviai. Mūsų sostinė, kaip ir daugelis kitų pasaulio sostinių – daugiatautė, daugiakultūrė ir daugelio konfesijų žmonių gyvenamoji vieta. Jeigu tokios įvairovės nebūtų, kažin ar Vilnius būtų toks, koks yra. Vilniuje randame puikių, išradingumo ir savitumo atžvilgiu, interjerų, kurių savininkai anglai, rusai, lenkai, prancūzai ir dar daugybės tautybių, grynų arba mišrių šeimų atstovai. Šiandien visa Europa, o gal Amerika ir net visas pasaulis toks.

Privačiuose Vilniaus gyvenamuosiuose būstuose lietuviškumo apraiškų irgi nemažai, o kai kuriuose – net su kaupu: pavartykite albumą *Privatus Vilnius. Namų puošyba* ir pamatysite, kad vilniečiai – aistringi tautai brangių ir labai vertingų menų kūrinijų kolekcininkai. Neretai namų sienos išpuoštos istorinius įvykius, mūsų didvyrius ir tautos patriarchus vaizduojančiais tapybos ar šiuolaiknės grafikos darbais, irėmintais monetų rinkiniais, kunigaikščių skulptūromis (tegul kartais – gipsinėmis), vietos meistrų austais meniniais audiniais arba pagamintais baldais. Namų puošybos tradicijos iš Lietuvos provincijos labai atkakliai keliavo ir atkeliavo į sostinę – juk į Vilniaus gyventojų gretos nuolat pildėsi atvykstančiais iš visos Lietuvos, beje, kartu su baldais ir namų apyvokos reikmenimis, o iš dvarų – netgi su meno kūrinių, taigi su visomis įmanomomis gyvenmenos kultūros tradicijomis. Žinoma, kad nesunku išvelgti „lietuviškų“ ir „nelietuviškų“ namų interjerų apipavidalinimo skirtumus, kurių įvairovės priežastys man atrodo visiškai suprantamos. Slavų, karaimų, kiniečių, indų ar italų, kitų tautų gyventojų namai matomai skiriasi nuo lietuvių. Tie skirtumai sąlygoti istorijos, kultūrinių papročių ir buities tvarkymo, mitybos ir kitokių įpročių. Kiekvienos tautos privatūs namai netgi kvepia kitaip, nes juose ruošiamas lietuviams neįprastas maistas, deginami smilkalai. „Proletarinis“ vilnietiško interjero „atpalvis“, galbūt, jeigu kur nors yra, reikia tikėtis, gyvena paskutines dienas, nors stalinistinio laikmečio pastatai Vilniuje tebestovi, o kai kurie netgi įtraukti į architektūrinio paveldo paminklų sąrašą. Socialistinių statybų palikimas kelia daug nemalonių, su politine agresija susijusių, prisiminimų vyresnei kartai arba visus erzina – socializmo laikmečiu iš betono blokų statytų daugiabučių tinkamumas gyventi specifikacijoje buvo numatytas tik 25-riems metams... Bet prieš nutarus juos griauti (taip daroma su panašia statyba Prancūzijoje), reikėtų iš anksto pasirūpinti nauja pastoge, skirta jį praradusiems gyventojams. Ar manote, kad šiandien tai įmanoma? Juk, jeigu pirmiau mano minėtas garsios statybos bendrovės vadovas atsisakė prisidėti prie leidybinio projekto mikroskopine jam suma, argi jis padovanotų miesto bendruomenei tūkstančius naujų butų? Aš gyvenu realijomis ir, tiesą sakant, politikos, ekonomikos negandų, religijų ar tautinių klausimų, dėl kompetencijos ir specialių žinių stokos, stengiuosi nenagrinėti nei viešumoje, nei privačioje aplinkoje su draugais, vis dar tikėdamas į posakį, kad grožis lyg ir turėtų išgelbėti pasaulį. Belieka viltis sulaukti rezultato.

– **Naujausi laikai – paveldosaugos svarba. Kiek tai per paskutinius du dešimtmečius yra pasistūmėję?**

– Apie paveldosaugos svarbą kalbama vis plačiau, garsiau, rašoma vis dažniau, išsamiau. Tai jau nebekelianti nuostabos pažanga, kurios ir reikėjo tikėtis – mes Europoje, o Europa tikrai neabejinga istoriniam, architektūriniam ir intelektualiam paveldui. Belieka apsispręsti ką ir kokiais būdais norime išsaugoti. Visus su paveldosauga ir kultūros vertybių išsaugojimu susijusius klausimus tvarko Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (taip oficialiai vadinamas nuo 2005 m.). Šis departamentas kildinamas iš Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcijos, įsteigtos 1990 m., tuojau pat atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, ir Paminklotvarkos departamento, prieš tai iš jų 1994 m. suformavus Kultūros vertybių apsaugos departamentą. Apie paveldosaugą daug svarstoma periodinėje spaudoje, nemažai išleista specialiųjų leidinių, skatinamos kultūrinio paveldo apsaugą skatinančios privačios inicitivityvos, vykdoma švietimo programa. Galiu pasakyti tiek, kad privačiose rankose esančio architektūrinio ir didelę vertę turinčio meninio paveldo problematika

beveik neaptarinėjama, nes sunkiai pasiekiamą arba visai neprieinama. Nurodydamas architektūrinį paveldą, visų pirma, mintyse turiu (nekilnojamą) interjerų puošybą – freskas, lipdinius, krosnis, keraminius židinius, parketus, grindinę keramiką, akmens masės liejinius, marmuro židinius, žalvarinę furnitūrą, duris, laiptus ir jų turėklus. Džiaugiuosi, kad man pavyko išprašyti nors į kelis labai išpuodingo paveldo namus, atvirai pasikalbėti su jų savininkais. Pats įsitikinau, kad reikalai vietoje nestovi, nuveikta daug gerų darbų, bet tik tuose namuose, kuriuose jaučiama atsakomybė už turimą nuosavybę, kuriuose ji moraliniu atžvilgiu vertinama ne tik kaip savo, bet kaip mūsų (vilniečių). Tai ištis patriotiška pozicija, vertas išskirtinės pagarbos, pilietiško atsakingumo, pavyzdinis elgesys. Savo naujame albume plačiai aptariu privačiuose namuose netikėtai atrastą renesanso laikų freską, kurių savininkai buvo išskirtinai malonūs, išprusę. Deja, būta tokių gyventojų, kuriems atrasta ir restauruota baroko laikų (XVIII a.) floralinio motyvo freska paprasčiausiai nepatiko ir buvo uždažyta tuojau pat po to, kai restauratoriai baigė darbus ir atsisveikino. Reikia tikėtis, kad toks požiūris ir vandališkas elgesys tėra tik išimtis, bet kol kas kiek tvirtesnių biurokratinių instrumentų padėčiai kontroliuoti, jau nekalbant apie veiksmingą reguliavimo galimybę, nėra. Tikiuosi, kad minėto departamento instrumentų arsenalas bus papildytas reikiamais teisės aktais, kurie bus taikomi bent jau taip, kaip dabar jie taikomi nepriklausančių privatiems asmenims objektų atžvilgiu. Aš nesu oficialus šios sistemos dalyvis, bet norėčiau paminėti, kad valstybė kultūros ministro įsakymu nustatyta tvarka prisideda prie prieinamų visuomenei lankyti valstybės saugomų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidų kompensavimo, paveldosaugos klausimais teikiamos konsultacijos.

Namai apgaubti neapsakomo žavesio skraiste

– **Ko gero, pati įdomiausia knygos dalis „Vilniečių gyvenmenos kultūra.” Jose šimtas privačių rezidencijų. Kaip jas apibūdintumėte? Ar yra kokia bendrinė tendenciją?**

– Pirmajame albume *Privatus Vilnius. Interjerai* – šimtas objektų, o naujame albume jų dar penkiolika. Taigi viso – šimtas penkiolika aplankytų ir nufotografuotų būstų. Kiekvienam skaitytojui (ar albumo vartotojui...) sąmoningai palikau teisę pačiam spręsti apie nuotraukose matomus interjerus. Nemanau, kad vertindami kurį nors vieną, pasirinktą apžvalgai interjerą, visiškai vienodai jį apibūdintume, pavyzdžiui Jūs ir aš. Įtaru, kad skaitytojų nuomonių įvairovė bus neapsakomai plati. Visai įdomu būtų ją išgirsti, nes jau minėjau, kad pats ką nors komentuoti, o juo labiau – rekomenduoti, nesiryžau, net tada, kai buvau prašomas lankomų rezidencijų savininkų. Bendros puošybos tendencijos nežiūrėjau – atradau tik Vilniaus privačių rezidencijų ir gyvenamųjų namų interjerus, iš kurių „sumontuoti” vilnietiško interjero, t. y. būdingo tik Vilniaus miestui arba, kaip Jūs sakote, bendrinio man nepavyktų. Gal kam pavyks...

– **Kuris interjeras labiausiai Jus sužavėjo? Ir kuris – mažiausiai?**

– Jūs mane verčiate „teisėjauti”, bet nepasi-

duosiu – visų, esančių nuotraukose, interjerų vertės turinį sudaro ne jų vaizdas, o jų buvimo faktas. Tebesidžiaugiu tuo, kad leidinio nepavadinau „Šimtas penkiolika gražiausių Vilniaus interjerų”...

– **Įdomu išgirsti apie Jūsų aplankytus JAV lietuvių būstus. Ar jie pasižymi elegantiškumu ir „joie de vivre?”**

– Taip, teko ir tikrai jie kitokie, bet vėlgi „ne teisėjaučiau”. Juose daugiau mūsų krašte iki šiol nematytų puošmenų, kitokie baldai, jie kitaip išdėstyti ervėje, jie apmušti kitokiais audiniais. Todėl juose buvo labai įdomu apsilankyti ir už man ir fotografui suteiktą privilegiją dar kartą noriu padėkoti jų savininkams. Džiugu, kad kelionės ir atsivėrusios gyvenmenos kultūros mainų galimybės praturtino, tikiuosi, visus besidominčius interjerų įranga ir puošyba.

– **Turbūt ne paslaptis, kad išskirtinė yra žymaus Amerikos lietuvio verslininko Juozo Kazicko rezidencija, kurią savo laiku rodė ir Lietuvos televizija?**

– Apgailestauju, kad jos mano albumuose nėra. Nors pretendavau į šią rezidenciją, deja, susitarti su jos prižiūrėtoju, net po daugelio skambučių, nepavyko. Gal pataikiau netinkamu laiku, gal tuometinis šių namų prižiūrėtojas prisiėmė per daug atsakomybės nusprendamas nesusitikti pats, be šeiminių nuomonės. Panašios aplinkybės kartojosi ne vieną kartą, o dabar, pasirodžius leidiniams, sulaukiu labai nuoširdžių potencialių rėmėjų ir savininkų apgailestavimų, kvietimų atvykti kitą kartą. Turiu juos nuliūdinti, bet kito karto tikrai nebus, nes parengti ir išleisti tokius leidinius, genamam vien tik entuziazmo ir naudojantis išskirtiniu fotografo A. Narmonto charakterio, organizuotumo gerumu ir darbštumu, labai sunku (gal iš pirmo žvilgsnio taip neatrodo...).

– **Na, o Kauno, Klaipėdos interjerai? Gal jie nėra tokie įdomūs, istoriškai įvairūs kaip Vilniaus?**

– Kitų miestų privačių būstų interjerų lankymą ir jų aptarimą palieku kitiems. Aš neturiu tokių galimybių, kurios, per geranorišką jų savininkų valią ir supratingumą, pasitaikė man Vilniuje. Net neabejoju, kad visuose Lietuvos miestuose galima rasti labai gražių visais atžvilgiais, nebūtinai isorinių (nors jie ypač įdomūs ir vertingi), interjerų – aš tai matau internete ir periodikoje skelbiamose nuotraukose, TV laidose. Tam, kad juos įvertintume, nebūtina imtis knygos leidybos.

– **Ir pabaigai, gal įsileisite mūsų skaitytojus į savo pastogę? Kaip ji atrodo?**

– Aš Jus ir skaitytojus jau išleidau, tik kuri ji, viena iš šimto penkiolikos, teks atspėti.

– **O galbūt „gyvenate” ir kitų vilniečių interjeruose?**

– Ne, aš ne dekoratorius, net ne patarėjas. Dabar esu tik dvitomio *Privatus Vilnius* autorius.

– **Beje, ar galima Jūsų knygas užsisakyti virtualioje erdvėje?**

– Taip, galima, svetainėse <http://www.patogupirkti.lt/knyga> arba <http://www.knygos.lt/lt/knygos>

Pastaba: Rugpjūčio 31 d. laidoje atspausdintos dr. Eugenijaus Skerstono nuotraukos autorė – fotografe Milda Palilonytė.

JAV ir Baltijos šalių Prezidentai pasirašė bendrą Politinę deklaraciją

Iš kairės: A. Berzins, T. H. Ilves, B. Obama, D. Grybauskaitė ir J. Biden.

Rugpjūčio 30 d. po susitikimo Baltuosiuose rūmuose Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Jungtinių Amerikos Prezidentai Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Jungtinių Amerikos Prezidentai – Dalia Grybauskaitė, Andris Berzins, Toomas Hendrik Ilves ir Barack Obama – pasirašė bendrą politinę deklaraciją, kuria įtvirtinamas JAV ir Baltijos šalių išpareigojimas stiprinti strateginį bendradarbiavimą karinio, energetinio, kibernetinio ir ekonominio saugumo srityse. Taip pat pabrėžiami Baltijos šalių pasiekti laimėjimai ir pripažįstamas jų indėlis bei augantis vaidmuo sprendžiant kritinius pasaulio saugumo ir ekonomikos klausimus.

„Tai svarbus politinis dokumentas, kuris įtvirtina strateginio Baltijos šalių ir JAV bendradarbiavimo tęstinumą, pagrįstą Baltijos Chartijos vertybėmis. Pripažįsta Baltijos šalių vaidmenį siekiant užtikrinti tarptautinį saugumą ir žmonių gerovę. Suvienija JAV ir Baltijos šalių pastangas kovojant su naujomis karinio, energetinio ir kibernetinio saugumo grėsmėmis“, – sakė Lietuvos Prezidentė D. Grybauskaitė.

Deklaracijoje teigiama, jog keturios valstybės – Lietuva, Latvija, Estija ir JAV dar kartą patvirtina savo ryžtą stiprinti tarpusavio santykius – bendrai plėtoti prekybos ryšius siekiant ekonominio klestėjimo, stiprinti strateginį bendradarbiavimą sprendžiant pasaulio saugumo iššūkius ir remti demokratiją, žmogaus teises visame pasaulyje.

Dokumente pabrėžiama, jog per du dešimtmečius nuo nepriklausomybės atkūrimo Baltijos šalys sėkmingai įgyvendino 1998 m. Baltijos Chartijoje įrašytus pažadus ir tapo vertinamomis NATO bei ES narėmis. „Papildydamos labiausiai išsivysčiusių šalių gretas tokiose organizacijose kaip Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir euro zonoje, taip pat pirmininkaudamos ES Tarybai, jos ir toliau plečia savo teigiamą įtaką sprendžiant pasaulio saugumo ir ekonomikos problemas“, – rašoma deklaracijos tekste.

Tai pat išsakomas geopolitinis interesus stiprinti JAV ryšius su dinamiškiausiu, ekonomiškai stabiliausiu ir saugiausiu Europoje regionu – Baltijos ir Šiaurės valstybėmis. Pabrėžiama, kad Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimas yra lemiamas sėkmės veiksnys. Teigiama, kad Baltijos ir Šiaurės valstybės yra stipresnės ir jų įtaka – didesnė, kai dirba kartu ir vienija pastangas siekdamas bendrų tikslų.

Ypatingas dėmesys dėmesys skiriamas bendriems veiksams kovoję

su naujom grėsmėm. Atverčiamas naujas puslapis energetinio saugumo srityje – pareikšta tiesioginė parama Trečiojo ES energetikos paketo ir energetikos jungčių įgyvendinimui. Tai reiškia, kad bus remiamos Baltijos šalių pastangos užtikrinti alternatyvų energijos tiekimą, didinti konkurenciją ir skaidrumą energetikos sektoriuje. Užsitikrinus energetinį saugumą bus sukurtas pagrindas tvariam regiono ekonomikos augimui. Sutariama bendradarbiauti stiprinant branduolinę saugą.

Naujas bendradarbiavimo puslapis atverčiamas ir kibernetinio saugumo srityje. Atsižvelgiant į neseną kibernetines atakas prieš Baltijos šalis, bus imtasi regioninių ir globalių priemonių kibernetiniam saugumui regione stiprinti. Bus bendradarbiaujama stiprinant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų regione kibernetinį saugumą ir siekiama sukurti atvira, saugų ir patikimą internetą.

Deklaracijoje aptariamas ir Baltijos šalių indėlis stiprinant Europos Sąjungos ekonominius ryšius su JAV. Patvirtintas išpareigojimas derėtis dėl didžiausio pasaulyje prekybinio susitarimo – ES ir JAV Transatlantinės prekybos ir investicijų sutarties, kuri sustiprins pasaulinę prekybos sistemą, skatins konkurencingumą, ekonomikos augimą ir sukurs milijonus naujų darbo vietų. Tai vienas iš svarbiausių Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai darbų, nes antrasis šios sutarties derybų raundas įvyks spalį, būtent per Lietuvos pirmininkavimą.

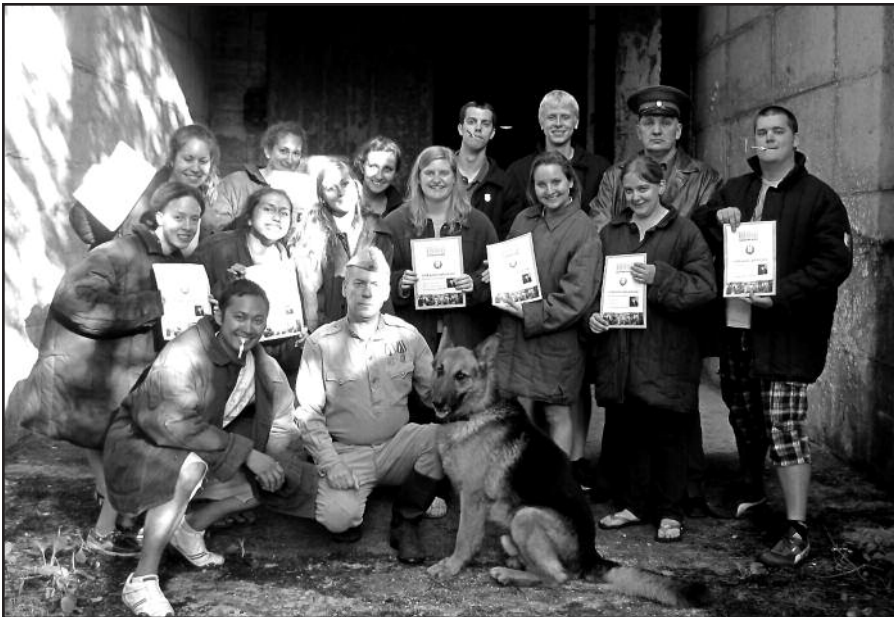
Gynybos srityje pabrėžiama, kad Baltijos šalys svariai prisideda prie NATO misijų vykdymo ir yra išpareigoję plėtoti Aljanso pajėgumus, reikalingus kolektyvinei gynybai, pripažįstama praktinio bendradarbiavimo svarba. Todėl Baltijos šalys ir JAV kartu dirbs kurdamas efektyvesnes technologijas ir sieks kuo efektyvesnio turimų išteklių panaudojimo. Sutariama koordinuoti veiksmus NATO viduje, kad būtų identifikuoti ir plėtojami svarbiausi prioritetiniai pajėgumai, mokymų ir pratybų galimybės.

Politiniame pareiškime taip pat pripažįstama, jog per pastaruosius kelis dešimtmečius Baltijos valstybės pasiekė išpūdingų demokratinių laimėjimų ir santykiuose su Rytų Partnerystės šalimis rodo lyderystės pavyzdį. Tai labai aiški parama Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, kurio vienas svarbiausių prioritetų – santykių su Rytų partnerystės šalimis stiprinimas. Europinė Ukrainos ir kitų Rytų kaimynių integracija yra svarbi tarptautiniam saugumui.

LR ambasados JAV info

Netradicinė kelionė į Pabaltijį

Atkelta iš 7 psl.

Spektaklis bunkeryje, kur studentai buvo TSRS piliečiais beveik tris valandas.

kraują. Būkime atviri, JAV ar Rusijoje nėra nieko, kas pagerbtų šias aukas: jokių paminklų Rusijoje, jokių įrašų Amerikos istorijos vadovėliuose. Šios aukos yra pamirštos”.

Kelionės gale laukė staigmena

Kurso pabaigą vainikavo studentų susitikimas su buvusiu Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi. Nesunku suprasti, jog amerikiečiams tai buvo tik vieną kartą jų gyvenime nutinkantis įvykis. Tačiau net ir čia jų laukė staigmena.

V. Adamkus visus nustebino paklausęs, ką studentai pastebėjo blogo Lietuvoje, kas jiems nepatiko. Pasak dr. Neringos, klausimas buvo toks netikėtas, jog kurį laiką studentai nesumojo, ką atsakyti. Pagaliau viena iš studentų pastebėjo, kad Lietuvoje ji pastebėjusi dar daug išlikusios sovietinės architektūros, kuri stovi taip prikišamai ir negražiai. Ji pastebėjo girdėjusi, kad žmonės nenori prisidėti prie savo namų atnaujinimo. Paskui pokalbis nukrypo apie kitus svarbius dalykus – demokratizaciją ir integraciją į Vakarų struktūras, Lietuvos vaidmenį Ukrainos ir Gruzijos demokratizacijoje, Prezidento darbą jo prezidentavimo laikotarpiu.

Patirtis, kurios neįgysi klasėje

Dr. Neringa džiaugiasi, jog kur-

sas pasisėkė. Studentai ne tik daug sužinojo, bet ir praturtino savo asmeninę patirtį. „Lietuva – mano protėvių žemė!“ – neslėpdama pasididžiavimo kurso metu vestame dienoraštyje įrašė viena iš dviejų lietuvių kilmės studentų Emily Walton. Emocijų nestokojanti studentė nekantravo nauja savo patirtimi pasidalinti su šeimyniškiais. Dr. Neringa išitikinusi, jog apsilankymas Lietuvoje tapo itin svarbiu Emily gyvenimo įvykiu, svarbia jos patirtimi. Ir ne jai vienai.

„Nekantrauju sugrįžti namo ir papasakoti draugams apie savo naują patirtį, – rašo Marshall Grosardt. – Jaučiuosi daug sužinojęs apie Pabaltijo posovietinį gyvenimą, ši kelionė suteikė galimybę geriau susipažinti su tomis vietomis, apie kurias skaičiau.” Jam antrina Christine Spaulding. Ji rašo: „Po apsilankymo Rusijoje ir Pabaltijyje kitaip nei anksčiau suprantu šio regiono visuomenę ir kultūrą. Dabar aš galiu protingai diskutuoti apie sunkumus, su kuriais šis regionas susiduria, ir šviesią ateitį, kuri jo laukia. Tai patirtis, kurios nebūčiau įgijusi sėdėdama klasėje.” Pasak dr. Klumbytės, dalis studentų kelionę į Rusiją ir Pabaltijį laiko svarbiausia savo mokslinė patirtimi jų kelių metų studijų metu.

Prie Kryžių kalno.

Ar čia LIETUVOS ISTORIJA?

Atkelta iš 3 psl.

Autoriai per dažnai mini ar gilinasi į tokias smulkmenas, kurios svetimtaučiu nei įdomios, nei suprantamos. Pvz., *Russia managed to appropriate certain phenomena (...) such as the sauna and „horilka” or „vodka”*. Kas pasaulyje mano, kad *sauna* arba *vodka* yra „phenomena”? Gal mums, lietuviams, ir yra šiek tiek įdomu, kad kai ką rusai pasisavino iš kitų, bet svetimtaučiu, tarptautinėje sferoje, tai yra neįdomi ir nesuprantama smulkmena. O gal autoriai mano, kad čia yra tos išimtinai nepaprastos „extraordinary” Lietuvos istorijos pavyzdys?

Knygoje daug kur žmonių, vietovių ir įvykių pavadinimai paminėti prabėgomis, be jokių paaiškinimų, be jokio konteksto, lyg skaitytojas jau iš anksto žinotų apie ką kalbama. Eiliniam lietuviui gal to kartais užtenka, bet svetimtaučiu visa mintis lieka nesuprantama arba miglota. Pvz., *On the other hand, if Mindaugas’s Lithuania existed, „Živinbudas’s” and „Dausprungas’s” Lithuania may have also existed*. Amerikiečiui, prancūzui ar kitam svetimtaučiu skaitytojui toks sakinyss yra visiška nesąmonė, nes tai pirmas ir paskutinis kartas, kai tie du vardai minimi be jokio paaiškinimo ar konteksto kas jie yra – ar tai žmonės, ar vietovės, ar įvykiai – ir kuo jie nusipelnė, kam jie čia paminėti?

Apie Mindaugo nužudymą rašoma, kad jį nužudė jo sūnėnai, *assisted by the strangers in the shape of the Livonian Order and Volhynia*. Apie Mindaugo karūnaciją rašoma: *Min-*

daugas, having been coronated via a German vassal in the guise of the Livonian Order. Ką tai reiškia? Kad čia ne Livonijos Ordinas, bet kažkokia šmėkla, kuri pasirodo apsimetus arba pasislėpus – *in the shape of ir in the guise of?*

Vienas knygos poskyris pavadin-tas: *Origin of the Name of Lithuania and the Fate of its Concept*. Ką tai gali reikšti? Ir apie kurį likimą čia pranešama – ar apie Lietuvos, ar Lietuvos vardo, ar Lietuvos vardo kilmės? Keturi šio skyriaus puslapiai yra kažko-kia įvairių temų makalynė.

Dėl knygoje padarytos išvados, kad 1944 metais sovietai Lietuvą išlaisvino, ir kitų panašių teiginių, knygos autoriai jau lyginami su tais sušaudytais Maskvai pavaldžiais keturiais komunarais. Bet knygos trūkumai – ir lietuviško teksto, ir anglų kalbos vertimo – yra daug platesni ir gilesni. Knygos turinys geriau pritiktų kitokiems „komunarams”.

Nemenčinės miestelyje, maždaug 22 kilometrai į rytus nuo Vilniaus, viename sodelyje stovi skulptoriaus Vytauto Nalivaikos „Keturiu komunarų” parodija, pavadinta „Bičiuliai”. Ta skulptūra vaizduoja vienas į kitą atsi-rėmusius, vos pastovinčius, daugiau negu po vieną burnelę išmetusius, ke-turis Vilniaus krašto bičiulius. Perskaičius „Lietuvos istoriją”, iš knygos turinio lengvai įsivaizduojama, kad knyga galėtų būti šių keturių komu-narų, Nemenčinėje strpaliojančių bi-čiulių, kūrinys. □

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso.

Konfliktas Sirijoje. Neaiški ateitis

Atkelta iš 2 psl.

Bet ar demokratiniu būdu išrinktos daugumos šalininkai, jau įsitikinę, kad jie – dauguma, susitarkys su tokia padėtimi? Ir ar netaps jie (o gal jau tapo) sukilėlių sąjungininkais Sirijoje?

Sirija, Rusija ir Baltijos valstybės

Rusijos užsienio reikalų minist-ras Sergejus Lavrovas nuolat griežtai kartoja, kad jokios sankcijos Sirijos vyriausybei yra nepriimtinos, jau nekalbant apie karinę intervenciją. Po cheminio ginklo panaudojimu, Rusija pradėjo reikalauti neginčijamų to fak-to patvirtinimo.

Pasitelkta ir bauginimo retorika. Štai kaip ją ištransliavo Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) ša-lių Pabaltijo skyriaus (Kremlius Lie-tuvą iki šiol priskiria prie šios organi-zacijos) vedėjas politologijos daktaras Michailas Aleksandrovas š. m. rugp-jūčio 26 d., siūlydamas Rusijai atsako-mąjį žingsnį, jei Vakarai atakuotų Si-riją.

Pasak jo, jei NATO puls Siriją, Ru-sijai reikia įvesti pajėgas į Baltijos valstybes. Kiekvienu atveju Rusija pri-valo aiškiai parodyti Vakarams, kad už agresiją prieš Siriją, kurioje yra Ru-sijos karinė bazė, jiems teks brangiai sumokėti. Rusija turi spausti ten, kur turi aiškų strateginį pranašumą, t. y. Pabaltijyje.

Kaip ir per Karibų jūros krizę, Ru-sija turi iškelti Vakarams dilemą: jei jūs puolate Siriją, pažeisdami tarp-tautinę teisę, mes užimame Baltijos valstybes. (Tuomet, 1962 metais, SSRS pagrasino okupuoti Vakarų Berlyną ir

užimti Juodosios jūros sąsiaurių zo-ną).

M. Aleksandrovo nuomone, Ru-sijos pajėgos į Baltijos valstybes būtų įvestos su minimaliais nuostoliais, o galbūt visai be nuostolių. Pasak jo, ne-bent kas nors per savo paties kvailumą patektų po tankais, kaip buvo 1991 me-tais. Maža to, jis mano, kad pusė Lat-vijos ir Estijos gyventojų Rusijos pajė-gas pasitiktų su gėlėmis, kaip buvo 1940 metais.

Jis įsitikinęs, kad jau dabar de-rėtų pradėti didinti Rusijos karinę gru-puotę prie Latvijos ir Estijos, o taip pat Kaliningrado srityje ir Baltijos jūroje. Tai jo nuomone, atvėsintų įkaitusias galvas Washingtone.

Sakysite, pamišusio žmogaus sva-ičiojimai XXI amžiuje? Bet juk buvo XXI amžiuje „ginant žmogaus teises” Rusijos tankų ir karo aviacijos pagalba įvykdyta vos ne trečdalis suverenios Jungtinių Tautų narės Gruzijos teri-torijos aneksija, tebereiškiamos Rusi-jos pretenzijos į Moldovos Padnestrę, anaip tol nesusitaikyta su Krymo pra-radimu ir t. t. Prisiminkime ir š. m. Ve-lykinę dovanėlę Švedijai, tiesa, ne NATO valstybei, kai ankstų Didžiojo Penktadienio rytą du Rusijos bran-duoliniai bombonešiai, lydimi keturių naikintuvų SU-27 atliko mokomąjį skrydį link Stokholmo ir dar vieno tai-kinio Švedijoje. O kas dveji metai vyk-domi išsilaipinimo Baltijos pajūryje manevrai?

Žinoma, narystė NATO suteikia Lietuvai saugumo garantijas, bet ar absoliučias. Vidiniam ginkluotam konfliktui Sirijoje peraugus į nenu-spėjamą tarptautinį tos garantijos gali pavojingai sumažėti. □

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti.
Apmokėjimas per banką. Sandorį
galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. +370-616-93194,
Rolandas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti. Legalūs do-kumentai. **Tel.630-670-0813.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pa-keisti, išleisti atostogų. Nevairuoja. **Tel. 708-590-9176.**

■ Norėčiau pirkti LEICA arba NIKON fo-toaparatus. **Tel. 508-697-6602.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. **Tel. 773-691-3796.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių prie-žiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba , geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi ilgesni pa-keitimai. Patirtis, legalūs dokumentai, buitinė anglų kalba. **Tel. 630-452-6559.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šei-mose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užiega, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Dell, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

PRENUMERUOKIME IR

SKAITYKIME

„DRAUGĄ”!

„Draugą” galite užsisakyti ir internetu:

MŪSŲ STALUI

Ką įdėti į mokinuko priešpiečių maišelį?

Ir vėl prasideda mokslo metai.
Ir vėl tėveliai (močiutės, seneliai) suks galvas, ką įdėti priešpiečių savo vaikams (anū-kėliams), kad šie augtų sveiki, stiprūs ir gražūs.
Į pagalbą ateina profesionalūs virėjai – televizijos kanalo „Food Network“ žvaizdės.
Patys augindami vaikus, jie žino, kas mažiesiems patinka!

Štai laidos „Healthy Appertite“ vedėjos Ellie Krieger septynerių metų dukrelė Bella mielai valgo makaronų-daržovių salotas romantišku pavadi-nimu *Drugeliai ir vaivorykštė*. Joms pagaminti rei-kės (4 porcijoms):
8 oz. „peteliškių“ (bow tie) formos makaronų, geriau nevalytų grūdų
3 šaukštų ir 1 šaukštelio šalto spaudimo alyvų aliejaus
1 puoduko kukurūzų
1 puoduko *edamame* (neprinokusių sojos pupe-lių)
1 raudono ankštinio pipiro
2 stambiai sutarkuotų morkų
1 oz. sutarkuoto parmesano sūrio
druskos

Išvirkite makaronus. Nupylę vandenį sumai-šykite su šaukšteliu aliejaus ir atvėsinkite. Dide-liame dubenyje sumaišykite makaronus su daržo-vėmis ir aliejumi. Užbarstykite sūrio ir druskos ir dar kartą viską išmaišykite. Ellie Krieger dukrytė, valgydama šias maistingas ir gražias salotas, sten-giasi, kad kiekviename kąsnyje būtų visų spalvų. Na, o jeigu dar įdėsite į priešpiečių krepšelį mėly-nių jogurto arba mėlynių gėrimo – spalvų gama bus visiškai pilna! Mėlynių gėrimą pasigaminti ga-lima taip:

Ištirpinkite 2 šaukštus medaus 1/4 puoduko verdančio vandens. Kokteilių plakiklyje sutrinkite 1 puoduką šaldytų mėlynių ir pusę puoduko šalto vandens, perkoškite per sietelį. Pridėkite ištirpintą medų ir 3 1/5 puoduko šalto vandens, išmaišykite.

Salotos „Drugeliai ir vaivorykštė“.

Tyler Florence, trijų vaikų tėvas, žino daug pa-slapčių, kaip sugundyti mažuosius sveikais prie-spiečiais. Viena jų – įdomi priešpiečių dėžutė. Tyler siūlo panaudoti teniso kamuoliukų pakuotę. Į dugną įleiskite buteliuką atšaldyto vandens arba gi-ros, ant jo uždėkite obuolį arba maišelį kukurūzų spragėsių, o ant viršaus – sumuštinį. Iš viršaus plastikinę dėžutę apklijuokite spalvingais paveiks-lėliais (stickers) – tokios dėžutės turinys patrauks bet kurio vaiko dėmesį!

O štai kokį sumuštinį siūlo išbandyti Tyler Flo-rence. Perpjaukite pusiau (bet ne iki galo, kad ne-išsiskirtų) 4 colių ilgio *baguette* (prancūziško ba-tono) gabaliuką. Pakepinkite dvi riekes lašinukų

ir nusauskite ant sugeriamojo popieriaus. Su-maišykite pusanтро šaukšto *pesto* (kedro riešutų ir baziliko padažas) su pusanтро šaukšto neriebaus majonezo ir aptepkite apatinę duonos dalį. Uždėkite salotos lapą, 2 riekes pomidoro, lašinukus ir riekę šviežio mozzarella sūrio. Užberkite druskos, pipirų, uždenkite sumuštinį ir įvyniokite jį į pergamen-tinį popierių. Šį sumuštinį Tyler pavadino „Švie-zios mozzarellas LSP su *pesto*“.

Šviežias mozzarellas sumuštinis LSP su pesto.

Jamie Oliver „iškovojo“ kokybiškesnius prie-spiečius savo gimtosios Anglijos mokyklose, ir jis seka savo paties patarimais, ruošdamas priešpie-čius trims dukrelėms. Jo, kaip ir Tyler, patarimas – sukurkite įdomų priešpiečių maišelį. Apklijuokite paveikslėliais paprastą plastikinį maišelį ir pridė-kite į jį daržovių. Išmokykite savo vaikus įsipilti sa-lotų padažo ir pakratyti maišelį virš galvos, kad pa-dažas susimaišytų su daržovėmis – štai ir salotos! Įdėkite vaikams natūralių šaldytų sulčių dėžutę – kol ateis priešpiečių metas, jos atitirps. Na, o su-muštiniams galite suteikti pačias įvairiausias for-mas – žvaigždučių, meškiukų ir t.t., pasinaudoję turimomis sausainių formelėmis.

Jamie Oliver suruošti priešpiečiai.

Pat ir Gina Neely dukros jau užaugo, tačiau jos mielai prisimena mokyklinius priešpiečius, ku-riuos joms paruošdavo tėvai. Kaip ir dauguma vaikų, mergaitės dažnai prašydavo sumuštininių su kalakutiena.

Sumuštiniai su kalakutienos salotomis

6 sumuštiniams reikės:

- 1 1/4 sv. rūkytos sukapotos kalakuto krūtinė-lės, druskos ir pipirų
- 1 puoduko smulkiai supjaustytų svogūnų laiškų
- 3/4 puoduko sukapoto saliero
- 2 šaukštų garstyčių
- 1 puoduko besėklių per pusę perpjautų vynuog-ių
- 8 oz. provolone sūrio, supjaustyto kubeliais
- 1/2 puoduko paskrudintų ir sukapotų migdolų
- 3 šaukštų kapotų petražolių
- 2 šaukštų susmulkinto laiškinio česnako
- nevalytų grūdų sumuštininių duonos

Viską (išskyrus duoną) sumaišyti. Salotas už-dėti ant duonos riekelės ir uždenkti kita duonos riekele.

Sumuštinis su kalakutienos salotomis.

Paruošta pagal Food Network.com
Hallie Burton nuotr.

www.draugofondas.org

REMKIME
DRAUGO FONDA

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaiky-ti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraš-čio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
tel: 773-585-9500

SVEIKATA

Mokslininkai: norite sveikų kaulų –
vartokite vitaminą D

Tarptautinė mokslininkų grupė nustatė, kad normalų kaulų senėjimą labai paspartina vitamino D nepakankamumas.

Jau anksčiau nustatyta, kad trūkstant vitamino D mažėja kaulų tankis. Dabar JAV ir Vokietijos mokslininkai gavo duomenų, kad vitamino D nepakankamumas blogina kaulų kokybę.

„Mes išskėlėme hipotezę, kad atkūrus normalius vitamino D kiekius organizme ne tik pasitaiso mineraliniai ir nemineraliniai kaulų rodikliai, tačiau kartu ir paskatinama daug kaulų struktūros pokyčių, kurie turi poveikio tiek esminiams, tiek ir neesminiams kaulų lūžio mechanizmams”, – sako dr. Robert Ritchie, kuris vadovavo amerikiečių mokslininkų grupei.

Tyrimą atliko University of California, Berkeley ir Hamburgo medicinos universiteto mokslininkai.

Mokslininkai paėmė kaulų mėginius iš 30 asmenų, kurių 15 turėjo vitamino D nepakankamumą ir jautė pirmuosius osteomaliacijos (kaulų skausmai) požymius. Kaulų mėginiai Berklio nacionalinėje laboratorijoje ištirti naujausia infraraudonųjų spindulių spektroskopijos ir rentgeno spindulių kompiuterinės mikrotomografijos įranga, kuri trijų išmatavimų erdvėje objektus tiria iki nanodalelių lygio.

Mokslininkai nustatė, kad trūkstant vitamino D kaulų įskilimai buvo didesni ir dažnesni. Tokių asmenų kaulų struktūrinės charakteristikos buvo kaip senesnių ir trapesnių kaulų.

„Vitamino D nepakankamumas 22–31 proc. padidina įskilimų atsiradimą ir plėtojimąsi“, rašoma tyrimo ataskaitoje, kurią paskelbė žurnalas „Science Translational Medicine”.

Tyrimo autoriai rekomenduoja, kad žmonės atidžiai sektų vitamino D kiekį savo organizme, kad būtų užtikrintas kaulų struktūrinis tvirtumas ir būtų užkirstas kelias lūžiams ateityje, praneša sciencedaily.com.

International Osteoporosis Foundation, IOF duomenimis, viso pasaulio gyventojai kenčia nuo nepakankamo vitamino D vartojimo, be to, ši problema tebedidėja, keldama pavojų apskritai žmonių sveikatai ir ypač didindama kaulų lūžių tikimybę.

Žmogaus oda vitaminą D sintetina tiesioginiuose saulės spinduliuose, tačiau vyresniojo amžiaus žmonės, ypač gyvenantys šiaurinėse platumose, retai gauna pakankamai saulės. Vitamino D turi riebiosios šaltųjų vandenų žuvys kaip lašišos, skumbrės ir silkės, taip pat žuvų taukai ir kiaušinio trynys.

Tačiau mokslininkai nesutaria, kiek per dieną žmogus turi gauti šio vitamino. Lietuvoje, kaip ir visoje Europos Sąjungoje, siūloma vitamino D paros norma yra 5 mikrogramai, o Jungtinėse Amerikos Valstijose – nuo 5 iki 15 mikrogramų priklausomai nuo amžiaus grupės ir kitų faktorių.

Delfi.lt

Švedijos Gotlando saloje atidarytas Lietuvos garbės konsulas. Iš kairės: LR ambasadorius Švedijoje E. Bajarūnas, Lietuvos garbės konsulė D. Anderson, Švedijos užsienio reikalų ministras C. Bildt ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. URM-ELTA nuotr.

Lietuvos garbės konsulato Švedijos Gotlando saloje atidaryme rugsėjo 3 d. dalyvavo Lietuvos ir Švedijos užsienio reikalų ministrai Linas Linkevičius ir Carl Bildt.

Pasak L. Linkevičiaus, Gotlandas įkūnija gražius istorinius Baltijos regiono ryšius ir yra puikioje strateginėje vietoje, suteikiančioje galimybę toliau skatinti verslo, turizmo, kultūros, akademinius mainus.

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Švedijos ryšius, C. Bildt priminė Gotlando saloje ilgus Šaltojo karo metus gyvenusį lietuvių, laisvės kovotoją Joną Pajaujį, kuris buvo simbolinė gija, jungusi Gotlandą ir okupuotą Lietuvą.

Susitikimo dalyviai prisiminė ne tik Gotlandą ir Lietuvą siejusius istorinius ryšius, bet ir Gotlando reikšmę

šiuolaikinėje istorijoje - būtent čia buvo pasirašytas žymusis 1989 metų Gotlando memorandumas, kuriame buvo aiškiai suformuluotas Lietuvos nepriklausomybės siekis.

Pristatydamas naują Lietuvos garbės konsulę Dalią Anderson, Lietuvos ambasadorius Švedijoje Eitvydas Bajarūnas pažymėjo, kad Lietuvos garbės konsulato įkūrimas artimiausioje geografiškai Švedijos saloje Gotlande suteiks naujų galimybių vystyti turizmą, kultūrinius ir akademinius abiejų šalių ryšius.

Filologė pagal išsilavinimą D. Anderson yra gimusi Vorkutoje (Rusija), ne vienerius metus gyvena Gotlando saloje, kur šiuo metu dirba Visbio Almedaleno universiteto bibliotekoje.

ELTA

A † A

KAZIMIERAS KRAUČIŪNAS

Mirė 2013 m. rugpjūčio 31 d., sulaukęs 90 metų.
Gyveno Lemont.
Gimė 1922 m. gruodžio 10 d. Lietuvoje, Raseiniuose.
Nuliūdę liko: anūikai dr. Stepas Tharp su žmona dr. Rasa, Mykolas Tharp ir Marytė Tharp.
A. a. Kazimieras buvo vyras a. a. dr. Eugenijos, tėvas a. a. dr. Linos Tharp ir a. a. Algirdo Kraučiuono.
Velionis pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 5 d. nuo 9 val. r. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, kurioje 10 val. ryto aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Kazimieras palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, šalia žmonos ir vaikų.
Vietoj gėlių prašom aukoti Lietuvių Fondui.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus pasimelsti už jo sielą.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida –
metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito.
Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete –
www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

Jadvyga Mulokienė, gyvenanti Santa Monica, CA, suprasdama nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį leidybos išlaidoms sumažinti paaukojo 100 dol. Labai Jums ačiū už dosnumą.

Albert ir Jūra Drukteiniai, gyvenantys Bedford, NH, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnią paramą.

Kęstutis Sušinskas, gyvenantis Lemont, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnią paramą.

Saulius Jankauskas, gyvenantis Altamonte Springs, FL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Birutė P. Jakštienė, gyvenanti Yorkville, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdži padėka už paramą.

Elena Calvano, gyvenanti Oak Lawn, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū už paramą.

Elvyra Juzėnienė, gyvenanti Palos Heights, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Joseph Bernot, gyvenantis Union, NJ, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai ačiū Jums už paramą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Rugsėjo 8 d., sekmadienį, 12:30 p. p.** Pasaulio lietuvių centro (Lemont) didžiojoje salėje Lietuvos Dukterys ruošia metinius iškilmingus „Rudens pietus“. Meninę programą atliks jaunosios mūsų atžalos, veiks loterija, bus gardaus vyno. Iškilmingų pietų metu bus pagerbta PLC Moterų komiteto pirmininkė Alė Karaliūnienė. Kviečiami visi savo dalyvavimu paremti šios taurios Draugijos darbus. Vietas būtina užsisakyti iš anksto tel. 630-272-9131 (Gražina Kazėnienė) arba tel. 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė).

■ **Rugsėjo 14 d., šeštadienį, Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre 7:30 val. v.** – moksleivių sukurtų pašto ženklų, dalyvavusių konkurse Dariaus ir Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti ir Čikagos lituanistinės mokyklos mokinių darbų parodos atidarymas.

■ **Rugsėjo 15 d. 11 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio Lietuvių Katalikų misija** kviečia visas nepelno siekiančias organizacijas, kurioms rūpi savanoriškas darbas ir tarnystė, dalyvauti mūsų Bendruomenės Mišiose ir tarnysčių mugėje, kuri vyks PLC kiemelyje (14911 127th Street, Lemont, IL). Tai puiki proga pristatyti savo organizacijos veiklą (rodyti nuotraukas, plakatus, dalinti lankstinukus, teikti informaciją ir t. t.) bei pabendrauti su žmonėmis. Misija parūpins stalus. Taip pat prašome atsinešti savo mėgstamą desertą, vaisių ar užkandį, o misija pasirūpins kitomis vaišėmis. Stalai bus paruošti sekmadienį ry-

te, tad atvykite jau 9 v. r., kad iki 10:30 v. r. pasiruošimo darbai būtų baigti. Stalai bus pažymėti organizacijų ir tarnysčių vardais. Būtina užsiregistruoti iš anksto el. paštu: matulaitismission@gmail.com arba matulaitismission@sbcglobal.net.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje (PLC) dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, kurioje rašoma apie partizanų Katliųų šeimą, pristatymas.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro moterų klubas** pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivaikinti mieliniais blynais. Savo apsilankymu paremsite lietuvišką kampelį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas. Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

■ **Lapkričio 3 d., sekmadienį – Čikagos lietuvių moterų klubo 90 metų jubiliejinis pokylis.** Jis vyks Palos Country Club (135th & SW Hwy., Orland Park, IL). Pradžią – 1 val. p. p.

Mieli tėveliai,

nauji mokslo metai Bostono lituanistinėje mokykloje jau ne už kalnų!

Pirmoji mokslo metų diena yra rugsėjo 14. Labai prašome kuo skubiau užsiregistruoti mūsų svetainėje: <http://blsm.org/lt/registration>

Bostono lituanistinė mokykla laukia Jūsų ir Jūsų vaikų! Planuojamos pamokos suaugusiems. Smulkesnė informacija: lietuviukalba@hotmail.com

Gaila Narkevičienė,
Bostono lituanistinės mokyklos direktorė

Dėmesio! Priimami Lietuvių Fondo stipendijų prašymai. Registruotis ir pildyti 2013 m. elektroninę stipendijų prašymo anketą, kurią rasite LF tinklalapyje: www.LietuviuFondas.org (skiltyje „stipendijos“), galite iki spalio 10 d.

Šiais metais Lietuvių Fondas jau paskirstė 299,063 dol. paramos projektams, puoselėjantiems lietuvių švietimą, kultūrą, tradicijų bei papročių išsaugojimą. Dėkojame visiems LF nariams ir rėmėjams!

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Vėl buriama lietuvių komanda Čikagos maratono bėgimui

2012 m. Čikagos maratono bėgikus palaikantys sirgaliai.

LR Generalinis konsulas Čikagoje kviečia Čikagos maratoną spalio 13 d. ketinančius bėgti bėgikus burtis į vieningą lietuvių komandą ir registruotis siunčiant el. laišką adresu agne.vertelkaite@urm.lt arba skambinant tel. 312-397-0382, trump. nr. 204. Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą.

Lietuvių komanda Čikagos maratone pirmą kartą suburta 2009 metais ir savo bėgimą skyrė Tėvynės vardo tūkstantmečiui paminėti. Šiais metais kviečiame 42 kilometrus įveikti minint net keletą progų: Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungai, S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio 80-mečio bei Vilniaus ir Čikagos susigiminiavimo 20-mečio sukaktis. Tęsiant tradiciją numatoma, kad komandos nariams rėmėjai dovanos suvenyrinius bėgimo marškinėlius.

Lietuviai sporto mylėtojai, kviečiame burtis draugėn ir viename didžiausių Čikagos renginių atstovauti Lietuvą.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija ir nuotr.

„Aš tikiu Lietuvos pergale!“

Prasidedant Europos vyrų krepšinio čempionatui Slovėnijoje, didžiųjų Lietuvos miestų gatvėse, aikštėse ir pėsčiųjų zonose vėl galima išvysti specialiais marškinėliais vilkinčius lipdukų dalytojus, kurie kviečia palaikyti Lietuvos rinktinę.

Pagrindinė šios akcijos mintis – paskatinti visuomenę kuo aktyviau palaikyti tarptautinėse varžybose Lietuvai atstovaujančius sportininkus, o kartu semtis stiprybės iš jų pergalų bei ryžto ir pasiaukojimo sunkiose rungtynėse.

Akcijos organizatoriai teigia, kad šis projektas žmonių yra labai šiltai priimamas: jie noriai klijuoja akcijos lipdukus su užrašu „Aš tikiu Lietuvos pergale!“ ant automobilių, dviračių, nešiojamųjų kompiuterių, savo krepšių ir kitose gerai matomose vietose, taip siekdami pasidalyti šia žinia su kitais.

Šiomet akcijos iniciatoriai kviečia palaikyti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę, kuri nuo rugsėjo 4 dienos kovos Slovėnijoje vyksiančiame Europos čempionate.

Akcijos organizatorius **Nerijus Budrys**

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.
kviečiame į popietę su

DRAUGU

Willowbrook pokylių salėje.

Lietuvišką dainų programą atliks Povilas Strolia (pitaras gitara). Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Pokylio bilietus prašome užsisakyti DRAUGO administracijos tel.: 773-585-9500.

Lauksime mūsų skaitytojų, jų draugų ir šeimų narių, taip pat kviečiame lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti. Bus malonu pamatyti gerai pažįstamus ir visiškai naujus veidus!